

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Dáša Tesaříková

Rozpočet statutárního města Olomouce

Bakalářská práce

Olomouc 2016

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Rozpočet statutárního města Olomouce vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 30. března 2016

.....

Dáša Tesaříková

Poděkování

Děkuji JUDr. Zdence Papouškové, Ph. D., vedoucí mé bakalářské práce, za cenné rady a odborné vedení této práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk.....	6
Úvod	7
1 Charakteristika územní samosprávy a obce	8
1.1 Územní samospráva	8
1.2 Obec	8
1.2.1 Občané obce	9
1.2.2 Území obce	9
1.2.3 Majetek obce	10
1.2.4 Samostatná působnost	10
1.2.5 Přenesená působnost	11
1.2.6 Orgány obce.....	12
2 Rozpočet obce.....	15
2.1 Rozpočtové zásady	15
2.1.1 Zásady univerzální	16
2.1.2 Zásady uplatňované v rozpočtovém procesu	16
2.2 Rozpočtový proces	17
2.3 Rozpočtový výhled.....	18
2.4 Rozpočtová skladba	19
2.5 Příjmy a výdaje	22
2.5.1 Příjmy	23
2.5.2 Výdaje	26
2.6 Rozpočtové opatření.....	26
2.7 Závěrečný účet	27
3 Rozpočet statutárního města Olomouce.....	28
3.1 Představení statutárního města Olomouce.....	28

3.2	Schválení rozpočtu	28
3.3	Příjmy a výdaje	29
3.3.1	Příjmy	30
3.3.2	Výdaje	38
4	Návrh na zlepšení hospodaření statutárního města Olomouce	43
4.1	Organizační změny	43
4.2	Zvýšení sazby místních poplatků	44
4.3	Zadávání prostřednictvím elektronických aukcí	45
4.4	Sídlo Magistrátu města Olomouce	45
	Závěr	48
	Seznam použité literatury	50
	Abstrakt	53
	Klíčová slova	54
	Seznam tabulek	55
	Seznam grafů	55

Seznam použitých zkratk

č. – číslo

čl. - článek

FO – fyzický osoba

FV – finanční vypořádání

INV - investice

PO – právnická osoba

Sb. – Sbírka zákonů

ZOZ – zkoušky z odborné způsobilosti

ZPF – Zemědělský půdní fond

Úvod

Zásadní změnou ve veřejné správě se stal rok 1989, kdy proběhla její reforma. Došlo tedy k přenesení části státní správy na nižší územní samosprávné celky s cílem přiblížit státní správu k občanovi. V roce 1990 došlo ke zrušení národních výborů, kdy okresní národní výbory upravovaly finanční vztahy k rozpočtům národních výborů nižšího stupně. V tomto roce tedy nabývá platnosti nový zákon, který stanoví, že si obec sestavuje svůj rozpočet sama a následně podle něj hospodaří.

Ve své bakalářské práci se budu zabývat rozpočtem statutárního města Olomouce z několika pohledů – občana i zastupitele – ne z pohledu čistě ekonomického.

Protože z tohoto města pocházím, chtěla bych vědět, jak je rozpočet tvořen, především pak jeho výdajová část. Jelikož jsem poplatníkem místních poplatků, zajímá mě, co je z nich financováno. Vzhledem k přípravě na budoucí povolání se budu zabývat rozpočtem města také z pohledu úředníka ve veřejné správě.

V této práci na samém začátku charakterizuji územní samosprávu a obec, jakožto základní územní samosprávný celek, a její orgány, které v hospodaření obce hrají důležitou roli, co se týče nakládání s majetkem a schvalování rozpočtu obce.

Další část je zaměřena na obecní rozpočet jako terminus technicus. Zde objasním zásady při schvalování rozpočtu a při hospodaření s rozpočtovými prostředky, proces schvalování, rozpočtovou skladbu a příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu.

Budu se také zabývat konkrétním rozpočtem – rozpočtem statutárního města Olomouce na rok 2015 – kde zanalyzuji příjmy a výdaje. Zpracováním této části chci prezentovat, jak město hospodaří a jaké jsou jeho priority při poskytování výdajů.

V poslední části práce se pokusím navrhnout, jak by se dalo zlepšit hospodaření tohoto města. Zaměřím se na problematiku, kterou občané města často kritizují, a také na to, jak by se daly zvýšit příjmy města, případně snížit náklady.

Hlavním cílem je odpovědět na otázku „Hospodaří statutární město Olomouc s péčí řádného hospodáře?“. Odpověď na tuto otázku bych chtěla vyvodit z poznatků získaných během psaní této práce.

Při zpracování této bakalářské práce použiji metodu deskripce, analýzy a dedukce.

1 Charakteristika územní samosprávy a obce

Abych se mohla začít zabývat tématem rozpočtu, považuji za důležité vymezit pojmy územní samospráva a obec. Obecně můžeme říci, že územní samosprávu vykonávají obce, jejichž nejdůležitějším samosprávným orgánem je zastupitelstvo obce, které má mimo jiné v pravomoci schvalování rozpočtu.

1.1 Územní samospráva

Územní samospráva se vyčleňuje z veřejné správy skládající se ze státní správy a samosprávy, kterou lze dále členit na územní a zájmovou. Samosprávu můžeme charakterizovat jako samostatné spravování záležitostí, které se úzce dotýkají obyvatel. Tyto záležitosti upravují především zákony a ústavní zákony. Samospráva je vykonávána na vlastní odpovědnost, vlastním jménem a vlastními prostředky a jejím subjektem je veřejnoprávní instituce odlišná od státu.¹

Samosprávu v České republice vykonají územní samosprávné celky, jimiž jsou obce (základní územní samosprávné celky) a kraje (vyšší územní samosprávné celky). Právo na územní samosprávu je zakotveno v čl. 8 zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava České republiky“).²

1.2 Obec

Obec jako základní územní samosprávný celek je zakotvena v Ústavě České republiky a v zákoně č. 128/2000 sb., o obcích (obecní zřízení) (dále jen „zákon o obcích“). Je to veřejnoprávní korporace, která je tvořena 3 základními prvky, kterými jsou občané obce, území obce a majetek obce, bez kterých obec nemůže existovat.

Obce můžeme rozlišovat podle druhů a to na obec, město, městys a statutární město. Obcemi se rozumí obce vesnického typu s menším počtem obyvatel. Obec může být prohlášena za město, za předpokladu, že o to obec požádá, stanoví tak předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády a dalším kritériem je, že musí mít alespoň 3 000 obyvatel. Obec se stává městysem, pokud o to obec požádá a stanoví

¹ KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. s. 16

² ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, čl. 8

tak předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Zákon nestanoví další kritéria pro to, aby se obec stala městysem. Statutární města jsou vymezena zákonem, těchto měst je v současné době 25 (stav k 1. 3. 2016) a mohou se členit na městské obvody či městské části. Všechny tyto druhy obcí mají své orgány (viz níže), jejichž názvy se mohou lišit, podle toho, o jaký druh obce se jedná.³

1.2.1 Občané obce

Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a má trvalý pobyt v dané obci. Pokud občan obce dosáhne 18 let věku, má určité pravomoci, které pro něj vyplývají ze zákona o obcích. Mezi pravomoci občana spadá právo volit a být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce a nahlížet do nich, žádat o projednání určité záležitosti spadající do samostatné působnosti radou či zastupitelstvem obce, podávat orgánům obce návrhy, podněty a připomínky. Další podmínky k těmto právům stanoví tento zákon či zvláštní zákony. Tyto pravomoci má i cizí státní občan, který dosáhl věku 18 let a má trvalý pobyt v dané obci. S výjimkou práva volit a být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v místním referendu, má tyto pravomoci i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost.⁴

1.2.2 Území obce

Území obce je tvořeno jedním nebo více katastrálních území. Na tomto území obec vykonává svou samostatnou působnost. V případě, že obec vykonává přenesenou působnost, tak ji vykonává ve správním obvodu – tyto správní obvody jsou stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra. Zákon stanoví podmínky, za jakých je možné obce připojit či sloučit a také, že nová část obce může vzniknout oddělením, ale jednou z nejdůležitějších podmínek je, že obec musí mít po oddělení alespoň 1 000 obyvatel.⁵

³ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 3 a 4

⁴ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 16 a 17

⁵ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 18, 19 a 21

1.2.3 Majetek obce

Majetek je důležitým nástrojem k rozvoji území obce. Zákon stanoví, jaké povinnosti má obec při nakládání s majetkem. Obec je povinna pečovat o svůj majetek s péčí řádného hospodáře, tzn., její majetek musí být využíván účelně a hospodárně a nakládání s ním nesmí být v rozporu s její zákonem vymezenou působností. Dále je třeba, aby obec pečovala o zachování a rozvoj svého majetku.⁶

Majetek obce je nutno chránit před nežádoucími vlivy – zničení, poškození, odcizení či zneužití. Pokud má obec majetek, který nepotřebuje, má možnosti, jak s tímto majetkem disponovat. Nemovitý majetek může obec prodat, směnit, darovat, pronajmout či jej poskytnout jako výpůjčku, ale zákon stanoví určité podmínky, které obec musí splnit. Nejdůležitější podmínkou v případě, že obec chce uskutečnit tento záměr je, aby obec tento úmysl zveřejnila na úřední desce obecního úřadu a to po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce. Případní zájemci se mohou k záměru vyjádřit, popřípadě předložit své nabídky. V případě, že záměr obec nezveřejní, tak je toto právní jednání neplatné. V § 3 zákona o obcích jsou stanovené výjimky, kdy obec nemusí záměr na úřední desce zveřejnit.⁷

1.2.4 Samostatná působnost

Své záležitosti si obec spravuje samostatně. Zde spadají záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, a které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem a v dalších záležitostech také jinými právními předpisy, které jsou vydány na základě zákona.⁸

Do této působnosti spadají veškeré záležitosti, které jsou stanoveny v § 84, 85 a 102 (s výjimkou vydávání nařízení obce) zákona o obcích. Dále pak pečuje o uspokojování potřeb svých občanů – bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, doprava, informace, výchova a vzdělání, kulturní rozvoj, ochrana veřejného pořádku – a o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče.⁹

⁶ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 38

⁷ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 38 a 39

⁸ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 35

⁹ Tamtéž

Obec je oprávněna si zřizovat právnické osoby a organizační složky obce za účelem výkonu samostatné působnosti. Dále je v její kompetenci si zřídit obecní policii, která je orgánem obce – tato pravomoc přísluší zastupitelstvu obce.¹⁰

V samostatné působnosti může obec ukládat povinnosti a to prostřednictvím obecně závazné vyhlášky, ale pouze ve věcech, které stanoví zákon o obcích. Patří zde ukládání povinností k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, opatření k udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužící k potřebám veřejnosti, a pokud tak stanoví zvláštní zákon (např. zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostech věcí).¹¹

Orgány státní správy a orgány krajů mohou zasahovat do samostatné působnosti pouze v případě, že to vyžaduje ochrana zákona a pouze zákonem stanoveným způsobem.¹²

Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obce, ale nestanoví, zda se jedná o samostatnou či přenesenou působnost, tak se vždy jedná o samostatnou působnost.¹³

1.2.5 Přenesená působnost

Jestliže obec vykonává určité činnosti pro stát, tak se jedná o přenesenou působnost. Tuto působnost zakotvuje čl. 10 Ústavy České republiky, který stanoví, že *„výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.“*, zde tedy státní správu vykonává orgán jako svou přenesenou působnost. Při výkonu této působnosti se orgány obce řídí při vydávání nařízení zákony a jinými právními předpisy a v jiných případech také usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a opatřeními orgánů, které byly přijaty v rámci kontroly přenesené působnosti.¹⁴

¹⁰ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 35

¹¹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 10

¹² zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 7

¹³ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 8

¹⁴ KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. s. 21

Přenesená působnost je vykonávána ve správním obvodu obce a je v základním rozsahu vykonávána orgány obce, v rozsahu pověřeného obecního úřadu vykonávána tímto úřadem a v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností vykonávána tímto úřadem. Za výkon přenesené působnosti obec obdrží ze státního rozpočtu příspěvek.¹⁵

Pokud obec není schopna vykonávat přenesenou působnost, může uzavřít s jinou obcí ve stejném správním obvodu veřejnosprávní smlouvu. V této smlouvě se zejména stanoví rozsah přenesené působnosti, kterou budou orgány obce vykonávat pro jinou obec. K uzavření veřejnosprávní smlouvy musí dát souhlas krajský úřad.¹⁶

1.2.6 Orgány obce

Jedním z nejdůležitějších orgánů obce se samostatnou působností je zastupitelstvo obce. Počet členů zastupitelstva vychází z počtu obyvatel a územního obvodu, konkrétní počet pak stanoví zastupitelstvo obce. Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením a zaniká v případě, že člen zastupitelstva odmítne složit slib, učiní slib s výhradou, vzdá se svého mandátu, zemře, nebo dnem voleb do zastupitelstva obce, dnem sloučení obcí či připojení obce k jiné. Dále zákon stanoví i jiné možnosti zániku mandátu a to z důvodu pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, člen zastupitelstva přestal být volitelným či vznikla neslučitelnost funkcí.¹⁷

Zastupitelstvo obce má celou řadu pravomocí, které jim svěřuje zákon. Mezi ně patří např. schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní závěrky obce, zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce, vydávání obecně závazných vyhlášek obce. Další pravomoci zastupitelstva obce jsou vyjmenovány v § 84 a § 85 zákona o obcích. Pro schválení usnesení či rozhodnutí zastupitelstva je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Jednání

¹⁵ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 61 a 62

¹⁶ KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. s. 21

¹⁷ zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 55

zastupitelstva obce jsou veřejná a řídí se dle jednacího řádu, který vydává zastupitelstvo obce.¹⁸

Dalším z orgánů obce je rada obce, která je výkonným orgánem v samostatné působnosti, kde je odpovědná za své jednání zastupitelstvu obce. Rada má právo rozhodovat také v přenesené působnosti, ale pouze v případě, že tak stanoví zvláštní zákon. Oproti zastupitelstvu jsou jednání rady obce neveřejná. Aby bylo usnesení rady obce přijato, je zapotřebí, aby hlasovala pro návrh nadpoloviční většina všech členů rady. Rada je složena z 5-11 členů, kteří jsou zvoleni ze členů zastupitelstva, a jejichž počet musí být lichý, přičemž se rada nevolí, pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů. V případě, že se rada obce nevolí, tak její pravomoci vykonává starosta obce a v případech stanovených zákonem také zastupitelstvo obce. Rada vykonává především činnosti související s hospodařením obce a v přenesené působnosti je oprávněna vydávat nařízení obce. Veškeré pravomoci rady jsou zakotveny v § 102 zákona o obcích.¹⁹

Orgánem obce je také starosta, který zastupuje obec navenek, tzn., je jejím představitelem. Starosta zejména svolává zastupitelstvo obce, připravuje, svolává a řídí schůze rady obce, jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu a odpovídá za objednání a provedení přezkoumání hospodaření obce auditu hospodaření obce.²⁰

Dalšími orgány obce jsou obecní úřad, který vykonává jak samostatnou, tak přenesenou působnost a v jehož čele je starosta, výbory zastupitelstva obce a komise rady obce.²¹

Zastupitelstvo obce je povinno zřídit kontrolní a finanční výbor. Kontrolnímu výboru přísluší kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva obce a je-li zřízena rada obce, tak i usnesení rady obce, dále kontroluje, zda ostatní výbory a obecní úřad na úseku samostatné působnosti dodržuje právní předpisy a přísluší mu provádět další kontrolní činnosti, jimiž je pověřen zastupitelstvem. Finanční výbor kontroluje hospodaření

¹⁸ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 84, 85, 87, 93, 96

¹⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 355

²⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 355

²¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 355 - 357

s finančními prostředky obce a její hospodaření a dále provádí jiné úkoly, kterými byl zastupitelstvem pověřen.²²

²² BAKES, Milan. *Finanční právo*. 6., upr. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. s. 145

2 Rozpočet obce

Rozpočtové právo řadíme do práva finančního, které je samostatným právním odvětvím. Vzhledem k tomu, že každá obec je povinna si sestavit vlastní rozpočet a podle něj následně hospodařit, jsou stanoveny určité zásady a postupy, které musí dodržovat. Úvodem je tedy nutné zásady a postupy vymezit, stejně tak jako základní pojmy vztahující se k rozpočtu.

Rozpočet obce je finančním plánem, jímž se řídí financování její činnosti, což znamená, že si obec naplánuje své příjmy a výdaje a následně při hospodaření se tímto plánem řídí. Zákon stanoví, že by rozpočet měl být sestaven jako vyrovnaný, což znamená, že příjmy se rovnají výdajům, ale umožňuje, aby byl sestaven jako přebytkový, tzn., příjmy jsou vyšší než výdaje, a to v případě, že přebytkové příjmy budou využity v následujících letech či v případě, že tento přebytek bude sloužit k úhradě jistiny úvěrů z minulých let. Další možností je sestavit rozpočet schodkový, tzn., příjmy jsou nižší než výdaje, ale pouze v případech, že schodek bude moci uhradit financemi z minulých let či tento schodek bude zabezpečen některým z návratných zdrojů, které jsou uvedené v § 4 odst. 5 písm. b) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů“). Zákon nestanoví formu, jakou musí rozpočet mít.²³

2.1 Rozpočtové zásady

Při sestavování rozpočtu a při hospodaření s rozpočtovými prostředky je potřeba dodržovat určité zásady, které můžeme dělit na zásady univerzální a na zásady uplatňované v rozpočtovém procesu.²⁴

²³ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů, § 4

²⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 64

2.1.1 Zásady univerzální

Zásady univerzální, jsou ty, které platí pro celou soustavu veřejných rozpočtů. Mezi tyto zásady patří:

- snaha o dosažení nejvyšších příjmů a účelném využívání výdajů,
- vyrovnanost rozpočtu,
- povinné provádění změn již schváleného rozpočtu,
- stanovení odpovědnosti za hospodaření podle schváleného rozpočtu,
- časové využití rozpočtových finančních prostředků
- účelovost.²⁵

2.1.2 Zásady uplatňované v rozpočtovém procesu

Tyto zásady můžeme dále dělit na ty, které jsou uplatňovány při řízení rozpočtového procesu a na zásady, které jsou uplatňovány při hospodaření s rozpočtovými prostředky.²⁶

Mezi zásady uplatňované při řízení rozpočtového procesu patří šest následujících zásad:

- zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu, která spočívá v tom, že finanční prostředky rozpočtu je možno použít pouze v tom roce, pro které byly schváleny,
- zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu znamená, že rozpočet by měl vycházet ze zhodnocených ekonomických procesů a měl by obsahovat reálně předpokládané příjmy a výdaje,
- zásada účelovosti má za cíl, aby rozpočtové prostředky byly užity pouze k tomu účelu, ke kterému byly určeny a měly by jimi být zaplacený zejména běžné výdaje,
- zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu zaručuje přehlednost a to prostřednictvím rozpočtové skladby – klasifikace příjmů a výdajů – a je třeba, aby rozpočet obsahoval kompletní příjmy a výdaje,

²⁵ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 65

²⁶ Tamtéž

- zásada dlouhodobé vyrovnanosti stanoví, že je možné sestavit nevyrovnaný rozpočet, ale pouze v případě, že tento stav bude trvat krátkou dobu,
- zásada publicity, která se v praxi projevuje tak, že návrh rozpočtu je zveřejněn, rozpočet je projednán veřejně a je veřejně schválen zastupitelstvem obce.²⁷

Do zásad uplatňovaných při hospodaření s rozpočtovými prostředky patří následující zásady:

- zásada efektivnosti a hospodárnosti, která stanoví, že je třeba, aby rozpočtové prostředky byly použity co nejefektivněji, a proto jsou zde 2 důležitá hlediska a to věcné hledisko (aby byly prostředky použity na stanovený záměr) a časové hledisko (aby prostředky byly použity ve správnou dobu),
- zásada přednosti výdajů před příjmy nám odráží skutečnost, že výdaje se mají využívat k ekonomickému růstu, pro které je třeba zajistit dané prostředky (příjmy),
- zásada omezení přesunů v rozpočtu a úhrada potřeb v rozpočtu nezajištěných znamená, že pouze v případech stanovených zákonem je možné přesouvat finanční prostředky v daném rozpočtu
- zásada stanovení pravidel v případě rozpočtového provizoria představuje, že v případě, kdy není schválen rozpočet a je nutné hospodařit podle rozpočtového provizoria, kdy je nutné se řídit určitými pravidly, které musí být upraveny právním předpisem.²⁸

2.2 Rozpočtový proces

Rozpočtovým procesem se rozumí všechny etapy rozpočtového procesu, což je doba zpravidla 1,5 až 2 roků. Rozpočtový proces začíná sestavením návrhu rozpočtu v příslušném odboru obce, který vychází z rozpočtového výhledu. Následuje projednání návrhu v poradních orgánech, což jsou komise a výbory, a v radě obce.

²⁷ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 65 - 66

²⁸ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 66 - 67

Návrh rozpočtu musí být vyvěšen na úřední desce a to minimálně 15 dnů před projednáváním, aby se k němu mohli vyjádřit občané dané obce. Rada obce návrh rozpočtu předloží k projednání na zasedání zastupitelstva, kde se návrh rozpočtu projedná, následně je vedena diskuze a členové zastupitelstva mohou podat případné úpravy, o kterých posléze zastupitelstvo hlasuje. Rozpočet musí být schválen do 1. ledna roku, na který je rozpočet sestavován, jinak nastává rozpočtové provizorium. Pravidla pro hospodaření podle rozpočtového provizoria stanoví zastupitelstvo obce.²⁹

Dalším krokem je realizace rozpočtu a průběžná kontrola plnění rozpočtu. V této etapě může zastupitelstvo schválit návrh na úpravu rozpočtu. Po skončení rozpočtového období, což je období jednoho kalendářního roku, na který je rozpočet sestavován, je třeba provést následnou kontrolu plnění rozpočtu, kterou mají na starosti příslušné odbory obecního úřadu a poradní i volené orgány. Rozpočtový proces zakončuje sestavení závěrečného účtu, který musí schválit zastupitelstvo obce (viz níže).³⁰

2.3 Rozpočtový výhled

„Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem obce sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodaření. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na kterých se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku.“³¹

²⁹ KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. s. 244

³⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 407

³¹ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů, § 3 a 4

Sestavení rozpočtového výhledu je povinné a v případě nezpracování se obec dopouští správního deliktu. Zákon nestanoví přesnou formu, kterou musí rozpočtový výhled mít.³²

2.4 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba stanoví jednotné třídění příjmů a výdajů všech peněžních operací veřejných rozpočtů, státních fondů, peněžních fondů obcí a krajů, včetně operací organizačních složek, které zřídila obec nebo kraj, dobrovolných svazků obcí. Rozpočtová skladba se nevztahuje na třídění příjmů a výdajů, které se týkají cizích prostředků, sdružených prostředků a podnikatelských činností.³³

Rozpočtová skladba je stanovena vyhláškou Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě (dále jen „vyhláška o rozpočtové skladbě“).

Příjmy a výdaje obcí lze třídit z několika hledisek a to:

- odpovědnostního,
- druhového,
- odvětvového,
- konsolidačního.³⁴

Nově od roku 2012 můžeme členit příjmy a výdaje z následujících hledisek:

- zdrojového,
- doplňkového,
- programového,
- účelového,
- strukturního,
- transferového.³⁵

³² zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů, § 22a

³³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 410

³⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 410-411

³⁵ BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 6., upr. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. s. 136

Odpovědnostní třídění není pro obce a kraje povinné, ale je však povinné vzhledem ke státnímu rozpočtu, kde vyjadřuje odpovědnost správců kapitol za hospodaření s rozpočtovými prostředky.³⁶

Druhové třídění je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě a dělí operace do tří základních okruhů, kterými jsou příjmy, výdaje a financování. Toto třídění umožňuje odlišit třídy, podseskupení položek, seskupení položek a jednotlivé položky příjmů a výdajů. Čísla položek jsou čtyřmístná. V tabulce č. 1 si uvedeme příklad tohoto třídění.³⁷

Tabulka č. 1: Příklad druhového třídění

Třída: 1	Daňové příjmy
Podseskupení položek: 11	Daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů
Seskupení položek: 111	Daň z příjmů fyzických osob
Jednotlivé položky: 1111	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků

Zdroj: vlastní zpracování dle ³⁸

Příjmy a výdaje dle druhového členění se dělí do tříd, které jsou znázorněny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Třídy druhového členění

Třída 1	Daňové příjmy
Třída 2	Nedaňové příjmy
Třída 3	Kapitálové příjmy
Třída 4	Přijaté transfery
Třída 5	Běžné výdaje
Třída 6	Kapitálové výdaje
Třída 8	Financování

Zdroj: vlastní zpracování dle ³⁹

³⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 410

³⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 411

³⁸ vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, příloha

³⁹ Tamtéž

Třídy 1-3 tvoří tzv. vlastní příjmy, které tvoří více než polovinu celkových příjmů obcí. Třída 4 se dále člení na neinvestiční a investiční transfery. Ve třídě 5 jsou takové výdaje, které jsou neinvestiční, provozní a zpravidla se opakující. Třídou 6 tvoří výdaje na investiční akce (např. investiční nákupy, nákup akcií a majetkových podílů, investiční transfery). Poslední druhovou třídou je financování, ve kterém se tyto zdroje používají na krytí schodku hospodaření nebo použití přebytku hospodaření.⁴⁰

Odvětvové třídění vychází z účelů, pro který jsou finanční prostředky určeny. Toto členění se týká veškerých výdajů, nedaňových a kapitálových příjmů a převodů z vlastních fondů s výjimkou příjmů ze splátek půjčených prostředků. Zde je také využíván čtyřmístný kód, který člení dané příjmy a výdaje na rozpočtové skupiny, rozpočtové oddíly, rozpočtové pododdíly a rozpočtové paragrafy. V tabulce č. 3 je uveden příklad odvětvového třídění.⁴¹

Tabulka č. 3: Příklad odvětvového třídění

Rozpočtová skupina: 2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
Rozpočtový oddíl: 22	Doprava
Rozpočtový pododdíl: 221	Pozemní komunikace
Rozpočtový paragraf: 2212	Silnice

Zdroj: vlastní zpracování dle⁴²

Odvětvové třídění se člení do skupin znázorněných v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Skupinky odvětvového třídění

1.	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
2.	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3.	Služby pro obyvatelstvo
4.	Sociální věci a politika zaměstnanosti
5.	Bezpečnost státu a právní ochrana
6.	Všeobecná veřejná správa a služby

Zdroj: vlastní zpracování dle⁴³

⁴⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 412-413

⁴¹ vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, § 2

⁴² vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, příloha

⁴³ Tamtéž

Konsolidační třídění se vztahuje na příjmy vznikající uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů a na výdaje vynakládané uvnitř této soustavy a to v případě, pokud již nejsou tyto příjmy či výdaje vyjádřeny v druhovém třídění. Tyto příjmy a výdaje se třídí podle tzv. stupňů konsolidace, kterými se rozumí okruh veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, mezi kterými peněžní převody probíhají. Prvkem konsolidačního třídění jsou tzv. záznamové jednotky, které jsou vyjmenovány v tabulce č. 5.⁴⁴

Tabulka č. 5: Záznamové jednotky konsolidačního třídění

Záznamová jednotka 023	Převody uvnitř peněžního fondu
Záznamová jednotka 024	Transfery přijaté z území jiného okresu
Záznamová jednotka 025	Splátky půjčených prostředků přijatých z území jiného okresu
Záznamová jednotka 026	Transfery poskytnuté na území jiného okresu
Záznamová jednotka 027	Půjčené prostředky poskytnuté na území jiného okresu
Záznamová jednotka 028	Transfery přijaté z území jiného kraje
Záznamová jednotka 029	Splátky půjčených prostředků přijaté z území jiného kraje
Záznamová jednotka 035	Transfery poskytnuté na území jiného kraje
Záznamová jednotka 036	Půjčené prostředky poskytnuté na území jiného kraje

Zdroj: vlastní zpracování dle ⁴⁵

2.5 Příjmy a výdaje

Příjmy a výdaje jsou obsahem rozpočtu obcí. Obsahem jsou i další peněžní operace, které také zahrnují tvorbu a užití peněžních fondů a to mimo operace, o který zákon stanoví, že probíhají mimo rozpočet obce (např. cizí prostředky či sdružené prostředky).⁴⁶

Příjmy určují, z jakých prostředků bude obec své výdaje zabezpečovat. Bez existence příjmů by obec nebyla schopna financovat běžné věci jako je autobusová doprava, údržba cest a další služby pro občany a dále ani potřeby týkající se chodu

⁴⁴ vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, § 2

⁴⁵ vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, příloha

⁴⁶ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů, § 6

obecního úřadu a jiné záležitosti sloužící pro rozvoj obce. Obce mohou z části své příjmy ovlivňovat přijetím obecně závazné vyhlášky u místních poplatků a u daně z nemovitých věcí. Díky těmto příjmům je pak obec schopna zajistit pro občany lepší služby. Mnoho lidí si neuvědomuje, že stanovení místních poplatků či koeficientu daně z nemovitých věcí je pro dobro občanů obce, kdy sice musí z části svých finančních prostředků zaplatit určitou částku, avšak tyto prostředky pak slouží k rozvoji obce a zabezpečení základních potřeb. Navíc všichni občané v obci jsou povinni platit daný poplatek. Výjimkou jsou určitá osvobození, která jsou stanovena obecně závaznou vyhláškou.

Výdaje jsou důležité z hlediska určování finančních prostředků na priority, které chce obec zabezpečit, ať už se jedná o běžné výdaje, které slouží na udržení chodu obce nebo výdaje sloužící na vybudování nových, pro rozvoj obce důležitých, staveb či rekonstrukcí. Avšak tyto priority by neměly mít dopad na zadluženost obce, a proto je třeba si s rozmyslem naplánovat, které záležitosti jsou pro obec důležité a nezbytně nutné.

2.5.1 Příjmy

Do příjmů rozpočtu obce patří příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní činnosti, příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, které obec zřídila, příjmy z vlastní správní činnosti a příjmy z činnosti ostatních orgánů státní správy, příjmy z místních poplatků, výnosy daní (daň z nemovitých věcí) nebo podíly na nich (např. daň z přidané hodnoty), dotace (ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtu kraje), peněžité dary a příspěvky a další příjmy podle zvláštních zákonů.⁴⁷

Příjmy můžeme dělit na tzv. běžné příjmy a kapitálové příjmy. Běžné příjmy se každoročně opakují a slouží k financování běžných výdajů a dále se dělí na daňové příjmy a nedaňové příjmy. Kapitálové příjmy jsou jednorázové, neopakující se příjmy, které slouží k financování dlouhodobých potřeb.⁴⁸

⁴⁷ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů, § 7

⁴⁸ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 79

Daňové příjmy jsou tvořeny svěřenou daní a to daní z nemovitých věcí, sdílenými daněmi a to daní z příjmů fyzických osob a právnických osob a daní z přidané hodnoty a dále zde patří místní poplatky.⁴⁹

Výnos z daně z nemovitých věcí je příjmem pouze rozpočtu obce, kde se daná nemovitost nachází. Tato daň se dělí na daň z pozemků a na daň ze staveb a jednotek. Obec může v obecně závazné vyhlášce stanovit úplné osvobození či částečné osvobození od této daně, ale pouze v případech, které jsou stanoveny zákonem. Zákon dává obci pravomoc zavést, snížit či zvýšit koeficient, kterým se násobí základní sazba daně, ale pouze v případech a za podmínek, které zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Obec dále může stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5 pro téměř všechny nemovité věci, který násobí celkovou daň.⁵⁰

Část výnosu svěřených daní připadne do rozpočtu obce a to na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Konkrétní procentní podíl je pak stanoven v příloze k vyhlášce Ministerstva financí České republiky.⁵¹

Místní poplatky mají fakultativní charakter, což znamená, že záleží na dané obci, zda tento poplatek zavede či nikoli. Zákon č. 565/1990 Sb., o místní poplatcích (dále jen „zákon o místních poplatcích“) taxativně vymezuje 8 místních poplatků, kterými jsou:

- *„poplatek ze psů,*
- *poplatek za lázeňský pobyt nebo rekreační pobyt,*
- *poplatek za užívání veřejného prostranství,*
- *poplatek ze vstupného,*
- *poplatek z ubytovací kapacity,*
- *poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,*

⁴⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 424

⁵⁰ zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších právních předpisů, § 4, 6, 9, 11, 12, 12d a 17a

⁵¹ zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), § 4,7

- *poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,*
- *poplatek za zhodnocení stavebního pozemku s možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.*⁵²

Obec ve své samostatné působnosti může místní poplatek zavést obecně závaznou vyhláškou, ve které stanoví podrobnosti pro její vybírání, jako je konkrétní sazba poplatku, vznik a zánik poplatkové povinnosti, ohlašovací povinnost, splatnost a případné úlevy či osvobození od poplatku. Obecně závazná vyhláška musí být vydána v rámci zákonného zmocnění, tzn., není možné, aby obec obecně závaznou vyhláškou zaváděla nové místní poplatky, stanovovala vyšší sazbu poplatku než tu, který je stanovena zákonem a určovala další podmínky, které by odporovaly zákonu. Toto je také stanoveno v ústavním zákoně č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, který ve svém čl. 11 odst. 5 stanoví, že daně a poplatky lze ukládat pouze na základě zákona.⁵³

Vlastní nedaňové příjmy jsou tvořeny především z:

- příjmů z vlastní správní činnosti, což jsou správní poplatky, které obec vybírá při výkonu přenesené působnosti,
- příjmů z vlastního podnikání, kam spadá příjem z prodeje majetku obce,
- příjmů z mimorozpočtových fondů obce, např. z fondu rezerv,
- příjmy – pokuty sankční povahy, kam spadají např. pokuty uložené v přestupkovém řízení, pokuty uložené za znečišťování životního prostředí aj.,
- uživatelských poplatků, které obec vybírá za zajištění služeb pro své občany,
- ostatních nedaňových příjmů rozpočtu obce, kam můžeme zahrnout především dary.⁵⁴

⁵² zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších právních předpisů, § 1, 14

⁵³ RADVAN, Michal. *Místní daně*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. s. 38

⁵⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 94-107

Kapitálové příjmy je možné členit na vlastní, což jsou například příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, a přijaté transfery, které mohou být návratné či nenávratné. Mezi návratné transfery řadíme například dlouhodobé úvěry či příjmy z emise komunálních cenných papírů a mezi nenávratné je možno řadit účelové dotace ze státního rozpočtu či státních účelových fondů atd.⁵⁵

2.5.2 Výdaje

Výdaje rozpočtů obcí tvoří zejména závazky, které pro obec vyplývají ze zákonné povinnosti, výdaje na vlastní činnost obce v rozsahu samostatné působnosti, výdaje, které obec musí vynaložit na výkon státní správy, závazky ze smluvních vztahů, závazky vyplývající ze spolupráce s jinými obcemi nebo subjekty, úhrada úroků z půjček obce a úvěrů, výdaje na emise vlastních dluhopisů, výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec, a další výdaje prováděné v rámci působnosti obce. Dále obec hradí ze svého rozpočtu splátky přijatých půjček, úvěrů, návratných finančních výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů.⁵⁶

Výdaje rozpočtu obce můžeme členit na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Běžné výdaje tvoří zhruba 2/3 výdajů a slouží k financování veřejných statků, které jsou zajišťovány prostřednictvím organizačních složek a příspěvkových organizací nebo prostřednictvím veřejných zakázek. Kapitálové výdaje tvoří zhruba 1/3 výdajů a slouží k financování dlouhodobých investičních potřeb.⁵⁷

2.6 Rozpočtové opatření

Rozpočtovým opatřením se provádí změny v již schváleném rozpočtu. Jsou stanoveny 3 případy, ve kterých může být toto opatření přijato a to z důvodu organizačních změn, metodických změn nebo věcných změn. Rozpočtovým opatřením

⁵⁵ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 80

⁵⁶ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů, § 9

⁵⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. s. 425

se provádí přesun rozpočtových prostředků, použití nových příjmů k úhradě nových výdajů a při vázání rozpočtových výdajů. Opatření schvaluje zastupitelstvo obce.⁵⁸

2.7 Závěrečný účet

Zpracovává se po skončení rozpočtového roku a obsahuje údaje o ročním hospodaření obce. Jsou zde dopodrobna stanoveny údaje o plnění příjmů a výdajů, o hospodaření s majetkem a dalším finančních operacích (tvorba a použití peněžních fondů). Ze závěrečného účtu musí schopné zhodnotit finanční hospodaření obce a jimi zřízených či založených právnických osob. Jeho součástí je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům kraje a obcí, státním fondům, Národnímu fondu a dalším rozpočtům a osob. Obec je povinna zajistit přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok, kterou provádí krajský úřad nebo si obec může zaplatit přezkoumání auditorem. Zpráva z tohoto přezkoumání je poté součástí závěrečného účtu při projednávání v zastupitelstvu. Obec je povinna zveřejnit na své úřední desce návrh závěrečného účtu a to včetně zprávy o výsledku přezkoumání po dobu minimálně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání zastupitelstva obce. Obec toto musí také zveřejnit způsobem umožňující dálkový přístup a to v úplném znění (na rozdíl od zveřejnění na úřední desce, kde může být závěrečný účet zveřejněn v užším rozsahu). Občané se mohou k návrhu závěrečného účtu vyjádřit ústně na zasedání zastupitelstva nebo mohou podat k návrhu písemné připomínky.⁵⁹

Závěrečný účet projednává zastupitelstvo obce, kdy se uzavírá vyjádřením souhlasu bez výhrad nebo může souhlasit s výhradami, na základě kterých obec přijme potřebná opatření k nápravě a vyvodí důsledky vůči osobám, které svým jednáním učinili obci škodu.⁶⁰

⁵⁸ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů, § 16

⁵⁹ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů, §17

⁶⁰ BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 6., upr. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. s. 149

3 Rozpočet statutárního města Olomouce na rok 2015

Tuto kapitolu bych ráda věnovala konkrétnímu rozpočtu, kde se zaměřím na příjmy a výdaje statutárního města Olomouce. Budu analyzovat skutečné příjmy a výdaje pro rok 2015. Rozpočtem na rok 2016 se nebudu zabývat vzhledem k tomu, že je rozpočet pouze schválen, a proto z něj nelze posoudit, jak město doopravdy daný rok hospodaří. Díky zkoumání rozpočtu se pokusím odpovědět na otázku, zda město hospodaří s péčí řádného hospodáře.

3.1 Představení statutárního města Olomouce

Statutární město Olomouc leží ve středu Moravy a je krajským městem Olomouckého kraje. V současné době má okolo sta tisíc obyvatel. Olomouc nemá samosprávné členění, ale jsou zde stanoveny komise městských částí, které jsou poradními orgány rady města. Samosprávu vykonává především zastupitelstvo města a rada města. Město zřizuje celou řadu příspěvkových organizací, jako jsou Hřbitovy města Olomouce, ZOO Olomouc, Knihovnu města Olomouc a další. Organizačními složkami města jsou jednotky sboru dobrovolných hasičů statutárního města Olomouce. Dále je také účastníkem v mnoha akciových společnostech, jako například Dopravní podnik města Olomouce, a. s., Technické služby města Olomouce, a. s., Správa nemovitostí Olomouc, a. s. a další. Přenesenou působnost vykonává Magistrát města Olomouce.

3.2 Schválení rozpočtu

Rozpočet na rok 2015 byl projednáván na 2. zasedání zastupitelstva dne 22. 12. 2014.

Při zkoumání procesu přijímání rozpočtu na rok 2015 jsem zjistila, že si zastupitel Ing. arch. Grasse z hnutí ProOlomouc stěžoval, že mu nebyla doručena dlouhá verze návrhu rozpočtu, ale pouze krátká, i když jiní členové zastupitelstva měli k dispozici plnou verzi návrhu a navrhl, aby tento bod programu byl přesunut na příští zasedání zastupitelstva „*z důvodu pochybností nad zákonností předání podkladu pro jednání zastupitelů z hlediska rovného přístupu a z hlediska § 2 odst. 2 Jednacího řádu ZMO*“. Byla zde obava i člena zastupitelstva Mgr. Bednaříka, že řada věcí potřebuje další vysvětlení a vzhledem k tomu, že program na tomto zasedání je náročný, podal návrh

na odložení na jiné zasedání, kde by se projednal pouze rozpočet. Primátor obdržel od Ing. arch. Grasseho procedurální návrh na stažení tohoto bodu z programu jednání zastupitelstva, o kterém proběhlo na zasedání zastupitelstva hlasování, kde ovšem tento návrh nedostal potřebnou podporu, a proto nebyl přijat.

Hlavními tématy při schvalování rozpočtu bylo navýšení mezd, záležitosti sportovní a kulturní, prodej nemovitostí, objektu „NAMIRO“, oprava silnic, protipovodňová opatření, výdaje na údržbu a opravu již realizovaných projektů.

Primátor dále obdržel dva návrhy na úpravu položek v důvodové zprávě, ani jeden však nebyl přijat.

O návrhu rozpočtu statutárního města Olomouc na rok 2015 proběhlo hlasování, kde 28 členů zastupitelstva bylo pro, 14 proti a 2 se zdrželi hlasování, z čehož vyplývá, že návrh usnesení byl schválen.⁶¹

3.3 Příjmy a výdaje

Nyní se zaměřím na analýzu příjmové a výdajové části rozpočtu, kde vycházím z rozpočtu statutárního města Olomouce na rok 2015. Materiály mi byly poskytnuty Magistrátem města Olomouce, ze kterých budou údaje v této kapitole čerpány. Neúplná část rozpočtu je také zveřejněna na internetových stránkách.⁶²

Rozpočet města byl schválen jako vyrovnaný, což vyžaduje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V tabulce č. 6 jsou znázorněny příjmy, výdaje, financování a jejich vzájemná bilance.

⁶¹ SEDLÁKOVÁ Gabriela. *Zápis z 2. zasedání zastupitelstva města Olomouce konané dne 22. prosince 2014* [online]. olomouc.eu, 30. prosince 2014 [cit. 22. února 2016]. Dostupné na: <http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/15_15264/002-zmo-20141222-zapis.cs.pdf>

⁶² PROXIO-RZPV. Rozklikávací rozpočet města Olomouce. *Rozpočet města Olomouce pro rok 2015*. [online]. Marbes consulting, s. r. o., ©2016, datum aktualizace: 31. prosince 2015 [cit. 15. března 2016]. Dostupné na: <<http://rozpocet.olomouc.eu/#!/SouhrnPage/idPlanVerze=16&obdobi=SKUTEKNOST>>

Tabulka č. 6: *Bilance příjmů a výdajů schváleného rozpočtu, upraveného rozpočtu a skutečným čerpáním*

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Celkové příjmy	2 053 289 Kč	2 185 037 Kč	2 245 130 Kč
Celkové výdaje	1 959 822 Kč	2 118 275 Kč	1 983 312 Kč
Financování	- 93 467 Kč	- 66 762 Kč	- 261 818 Kč
Bilance (příjmy – výdaje + financování)	0 Kč	0 Kč	0 Kč

(uvedené částky jsou stanoveny v tisících)

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

V průběhu roku bylo podáno celkem 259 požadavků na změny v rozpočtu, bylo však provedeno pouze 134 změn.⁶³

3.3.1 Příjmy

Rozpočet města byl v příjmové části schválen na 2 053 289 tisíc Kč, od skutečnosti se však liší a to částkou 191 841,28 tisíc Kč vyšší, takže celkové příjmy za rok 2015 jsou 2 245 130,28 tisíc Kč. V tabulce č. 7 je znázorněno, jak vypadal v příjmové části schválený rozpočet, jaká byla skutečnost a rozdíl mezi schváleným rozpočtem a skutečností.

Tabulka č. 7: *Rozdíl mezi schválenými příjmy a skutečnými příjmy*

	Schválený rozpočet	Skutečnost	Rozdíl
Daňové příjmy	1 405 438,00 Kč	1 472 509,74 Kč	67 071,74 Kč
Nedaňové příjmy	218 027,00 Kč	77 649,24 Kč	-140 377,76 Kč
Kapitálové příjmy	0,00 Kč	3 946,93 Kč	3 946,93 Kč
Přijaté transfery	429 824,00 Kč	691 024,36 Kč	261 200,36 Kč
Příjmy celkem	2 053 289,00 Kč	2 245 130,27 Kč	191 841,27 Kč

(uvedené částky jsou stanoveny v tisících)

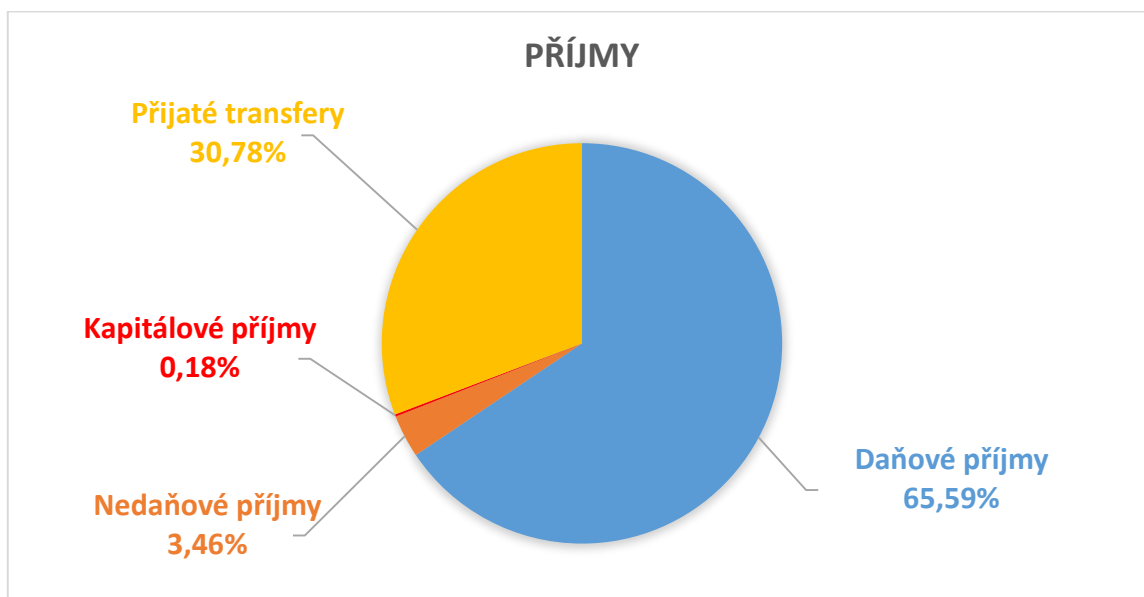
Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Nyní se zaměřím na to, jak ve skutečnosti vypadalo hospodaření města Olomouce v příjmové části rozpočtu, a rozeberu jednotlivé části.

⁶³ Dle poskytnutých informací od Magistrátu města Olomouce

Příjmy jsou rozděleny do 4 základních skupin a to na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. V grafu č. 1 je znázorněno, jaký podíl, ta která skupina tvoří.

Graf č. 1: Struktura příjmů

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Daňové příjmy jsou tvořeny poplatky, které mají 14% podíl, a daněmi, které představují 86 % daňových příjmů.

V roce 2015 město Olomouc zavádělo svými obecně závaznými vyhláškami následující místní poplatky:

- místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- místní poplatek ze psů,
- místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- místní poplatek ze vstupného,
- místní poplatek z ubytovací kapacity,
- místní poplatek za užívání veřejného prostranství.

Sazba místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů činila v tomto roce 660 Kč na poplatníka na rok, tato sazba byla tvořena ze dvou částek a to 250 Kč a částky 410 Kč (tato částka byla stanovena na základě skutečných výdajů města za rok 2013).

Částka 250 Kč je nejvyšší možná částka, kterou připouští zákon o místních poplatcích.⁶⁴

Místní poplatek ze psů je stanoven částkou 1 000 Kč za prvního psa a za každého dalšího psa se sazba zvyšuje o 50 %. Vyhláška stanoví i jiné sazby a to například pro osoby, které jsou poživatelé invalidního důchodu.⁶⁵

Z obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt vyplývá, že sazba činí 15 Kč za osobu a za každý i započatý den pobytu, není-li tento den dnem příchodu. Tato sazba je nejvyšší možná sazba, kterou mohou obce zavést.⁶⁶

Místní poplatek ze vstupného činí 15 % z úhrnné částky vybraného vstupného.⁶⁷

Sazbu 4 Kč za využití lůžko a den stanovuje obecně závazná vyhláška o místním poplatku z ubytovací kapacity.⁶⁸

Sazby poplatků za užívání veřejného prostranství se pohybují již od částky 0,50 Kč za m² a den u lunaparků v určité lokalitě až po částku 100 Kč za m² za jiné obdobné atrakce podle této vyhlášky. Sazba 100 Kč za m² je nejvyšší možná sazba, kterou může obec zavést, což vyplývá ze zákona o místních poplatcích, kdy nejvyšší možná sazba je 10 Kč, kterou obec může zvýšit a to až na desetinásobek v případě některých způsobů užívání veřejného prostranství, mezi které spadají také jiné atrakce.⁶⁹

Z grafu č. 2 vyplývá, jaký podíl na poplatcích tvoří ty které místní poplatky.

⁶⁴ obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 4/2014, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, čl. 4

⁶⁵ obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 8/2010, o místním poplatku ze psů, ve znění pozdějších právních předpisů, čl. 4

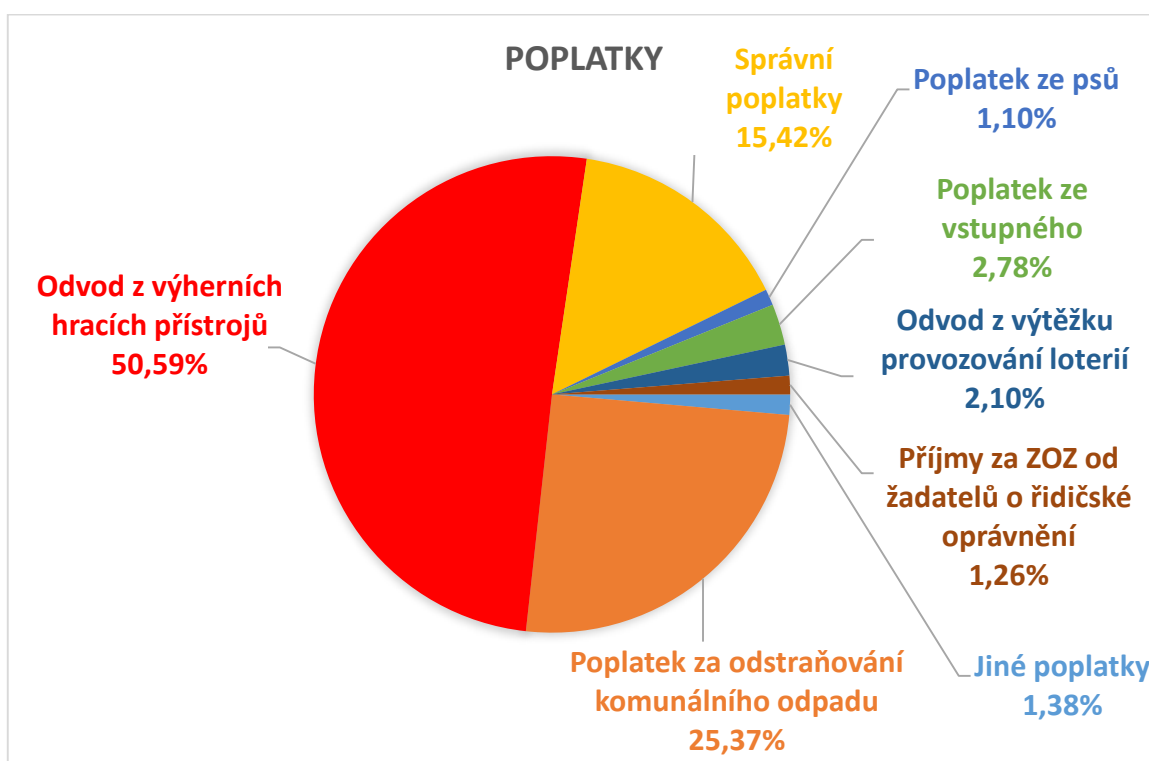
⁶⁶ obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 9/2010, o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, ve znění pozdějších právních předpisů, čl. 4

⁶⁷ obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 11/2010, o místním poplatku ze vstupného, ve znění pozdějších právních předpisů, čl. 4

⁶⁸ obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 12/2010, o místním poplatku z ubytovací kapacity, ve znění pozdějších právních předpisů, čl. 4

⁶⁹ obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 10/2010, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, ve znění pozdějších právních předpisů, čl. 6

Graf č. 2: Struktura poplatků v příjmové části rozpočtu⁷⁰

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

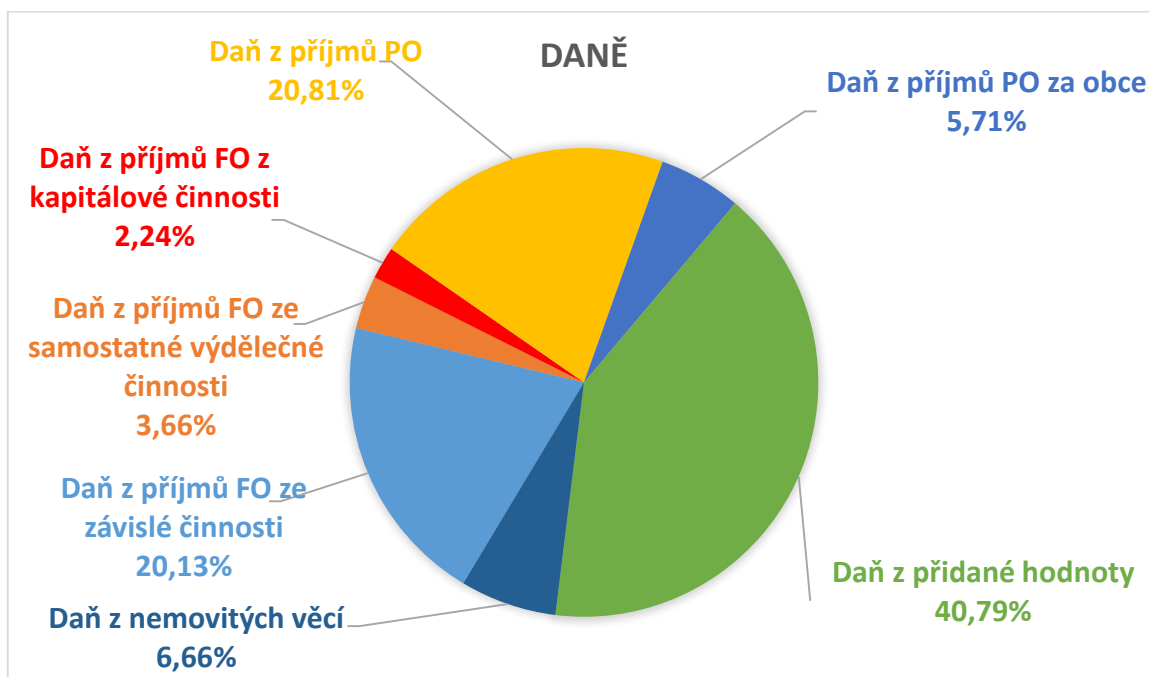
Statutární město Olomouc má v platnosti obecně závaznou vyhlášku, kterou stanoví koeficient pro výpočet daně z nemovitostí (nyní daň z nemovitých věcí), kde stanoví koeficient pro stavební pozemky 3,5 a pro stavby koeficient 3,5 nebo 1,5. Dříve zaváděla také místní koeficient, který byl ale zrušen obecně závaznou vyhláškou s účinností od 1. 1. 2011.⁷¹

Graf č. 3 znázorňuje podíl daní u daňových příjmů, kde největší podíl představuje daň z přidané hodnoty, která také tvoří 22,91 % z celkových příjmů.

⁷⁰ Pozn.: Poplatky, jejichž výnos je nižší než 1 %, jsou v grafu z hlediska přehlednosti zahrnuty pod pojmem „jiné poplatky“. Jedná se o tyto poplatky: odvody za odnětí půdy ze ZPF, poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, ostatní odvody z vyhraných činností a služeb jinde nezařazených

⁷¹ obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 9/2009, o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí na územní města Olomouce, ve znění pozdějších právních předpisů, čl. 1-4

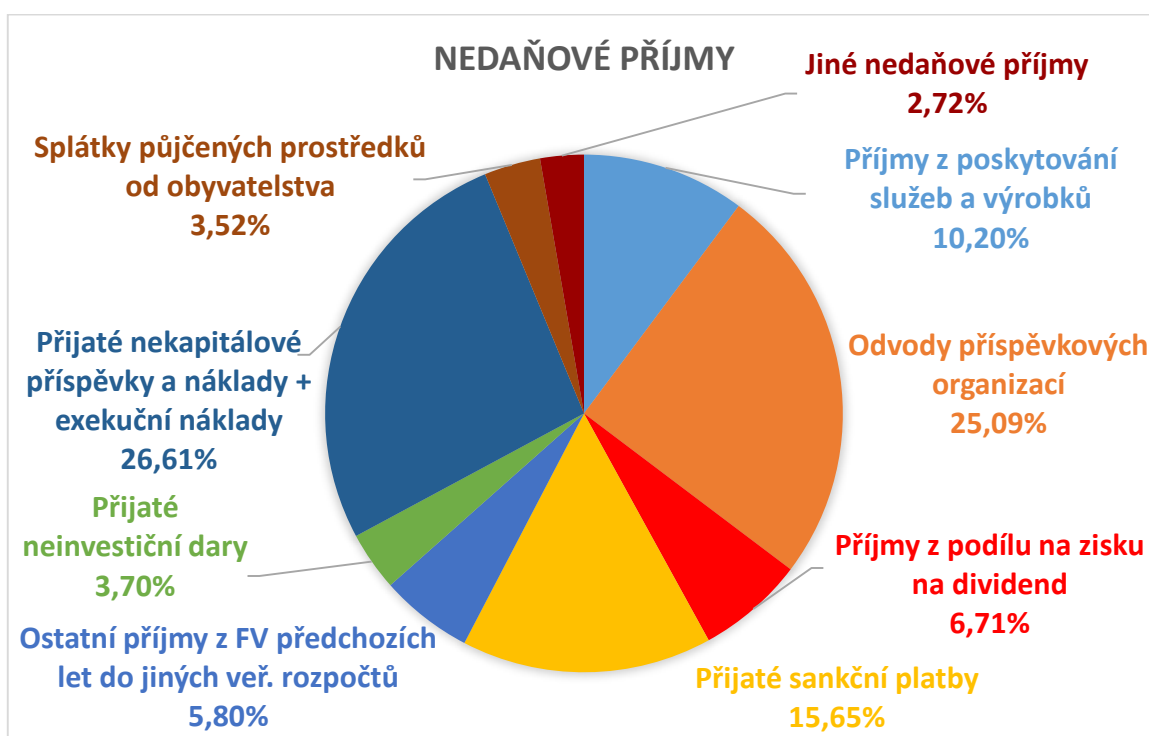
Graf č. 3: Struktura daní v příjmové části rozpočtu

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Z grafu č. 4, který znázorňuje strukturu nedaňových příjmů, je patrné, že ¼ nedaňových příjmů tvoří odvody příspěvkových organizací a ¼ přijaté nekapitálové příspěvky a náklady + exekuční náklady. Pro bližší představivost odvody příspěvkových organizací tvoří zejména odvody Moravského divadla a nařízené odvody základních škol. Spíše než exekuční náklady, které v této skupině tvoří pouze necelé jedno procento příjmů, jsou to přijaté nekapitálové příspěvky a náklady, které zde tvoří hlavní část přijatých peněžních prostředků, kam plynou zejména příjmy za dopravu (tržby od obchodních center za zajištění dopravy a tržby od Olomouckého kraje) a od firmy EKO-KOM (provozování systému separovaného sběru).

Graf č. 4: Struktura nedaňových příjmů v příjmové části rozpočtu ⁷²

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

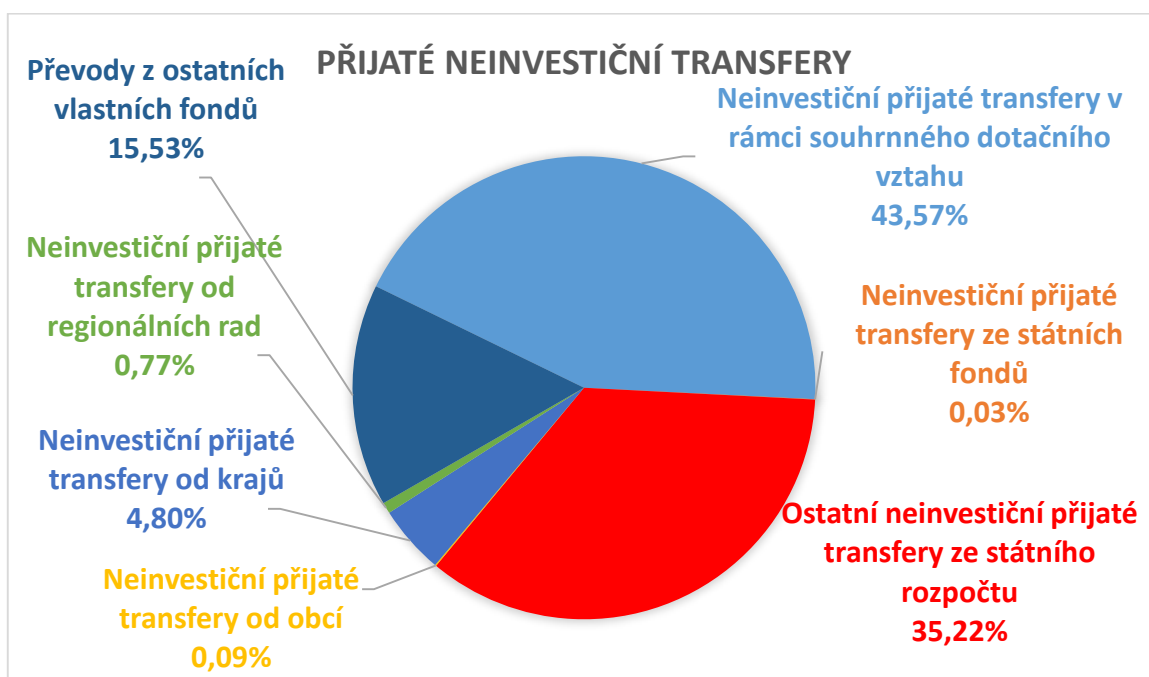
Kapitálové příjmy jsou tvořeny pouze dvěma položkami a to vratkou úhrady věcných břemen za předešlá období a prodejem služebního vozidla Městské policie. Podíl vratky v kapitálových příjmech je 98 % a prodej vozidla tvoří zbývající 2 %.

Přijaté transfery, které město obdrželo, jsou tvořeny neinvestičními transfery, investičními transfery a převody z vlastních fondů hospodářské činnosti.

Jak můžeme vidět na grafu č. 5, přijaté neinvestiční transfery tvoří skoro z poloviny neinvestiční přijaté transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu, tzn. globální dotace na výkon státní správy. Další významnou skupinou jsou ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu, pod které spadá poskytování dotací z kapitol ministerstev a kapitoly Úřadu práce České republiky, kdy nejvíce prostředků město dostává z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí na výkon činnosti v oblasti sociálně právní ochrany dětí.

⁷² Pozn.: Nedaňové příjmy, jejichž výnos je nižší než 1 %, jsou v grafu z hlediska přehlednosti zahrnuty pod pojmem „jiné nedaňové příjmy“. Jedná se o tyto nedaňové příjmy: příjmy z prodeje zboží, příjmy z úroků, realizované kurzové zisky, ostatní přijaté vratky transferů, příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku, přijaté pojistné náhrady, neidentifikované příjmy, ostatní nedaňové příjmy, příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytych nerostů, příjmy z pronájmu movitých věcí a splátky půjčených prostředků od nefinančních podnikajících subjektů.

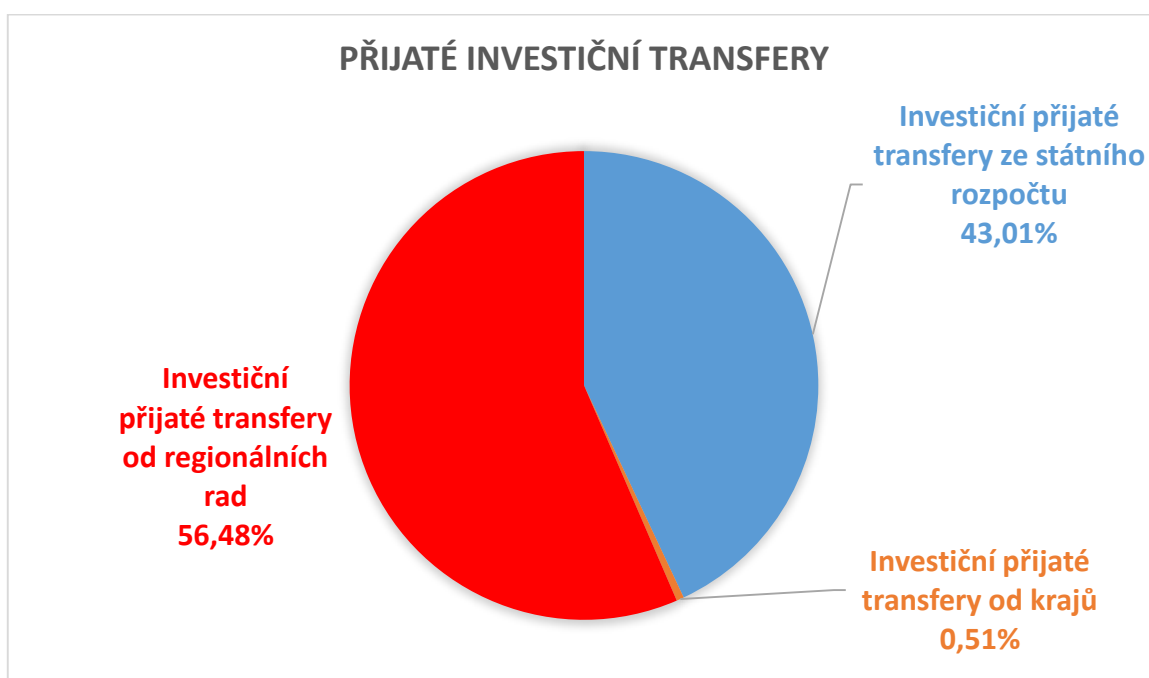
Graf č. 5: Struktura přijatých neinvestičních transferů v příjmové části rozpočtu

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Přijaté investiční transfery jsou účelovými dotacemi, tzn., musí být použity na konkrétní účel, na který byly poskytnuty. Jejich podíl je znázorněn v grafu č. 6. Ze státního rozpočtu byly poskytnuty z kapitoly Ministerstva životního prostředí prostředky zejména na výstavbu tramvajové trati na Nové Sady (a to částkou skoro 44 milionu Kč) a z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí prostředky na Centrální informační centrum Magistrátu města Olomouce (skoro 11 milionů Kč). Od kraje byly poskytnuty dotace na stavbu smíšené stezky na ulici Jílové. V této kategorii obdrželo město nejvyšší část od regionálních rad, kterými financovala cyklostezky, rekonstrukci Dolního náměstí, tělocvičny a hřiště základních škol a jiné.

Graf č. 6: Struktura přijatých investičních transferů v příjmové části rozpočtu

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Převody z vlastních fondů hospodářské činnosti se týkají převodů ze Správy nemovitostí Olomouc, a. s., Moravské vodárenské, a. s., Magistrátu města Olomouce, OLTERM & TD Olomouc, a. s., Leteckého muzea Olomouc.

V tabulce č. 8 je znázorněno, jaké příjmy z celkových příjmů tvoří největší podíl z částky 2 245 130,28 tisíc Kč.

Tabulka č. 8: Položky tvořící největší část příjmů

Daň z přidané hodnoty	22,91 %
Převody z vlastních fondů hospodářské činnosti	16,33 %
Daň z příjmů právnických osob	11,69 %
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	11,31 %
Odvod z výherních hracích přístrojů	4,76 %

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

3.3.2 Výdaje

Výdaje byly schváleny na částku 1 959 822 tisíc Kč, ale ve skutečnosti byly ve výši 1 974 420,61. V tabulce č. 9 je znázorněno, jak ve výdajové části vypadal schválený rozpočet, jaká byla skutečnost a rozdíl mezi schváleným rozpočtem a skutečností.

Tabulka č. 9: Rozdíl mezi schválenými výdaji a skutečnými výdaji

	Schválený rozpočet	Skutečnost	Rozdíl
Běžné výdaje	1 679 160,00 Kč	1 719 275,97 Kč	40 115,97 Kč
Kapitálové výdaje	280 662,00 Kč	264 036,51 Kč	-16 625,49 Kč
Výdaje celkem	1 959 822,00 Kč	1 983 312,48 Kč	23 490,48 Kč

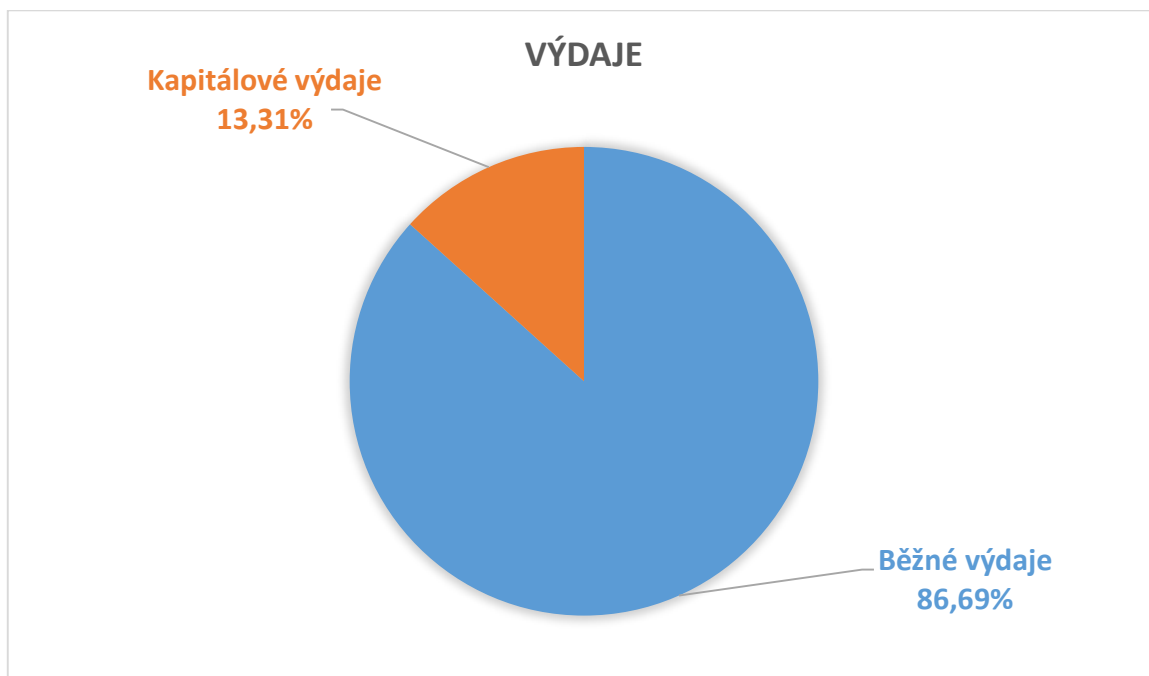
(uvedené částky jsou stanoveny v tisících)

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Nyní se zaměřím na to, jak ve skutečnosti vypadalo hospodaření města Olomouce ve výdajové části rozpočtu, a rozeberu jednotlivé části.

Výdaje statutárního města Olomouc jsou tvořeny běžnými výdaji a kapitálovými výdaji. V grafu č. 7 je znázorněn jejich podíl.

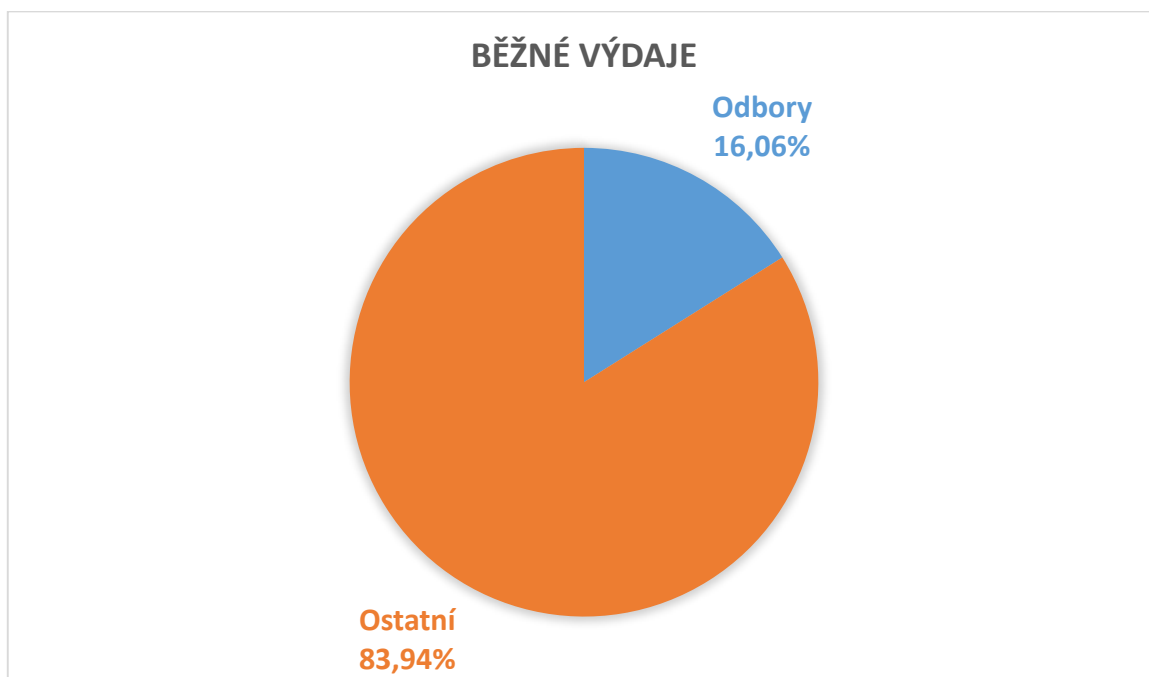
Graf č. 7: Struktura výdajů

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Běžnými výdaji jsou placeny výdaje odborů a ostatní výdaje, jejich podíl je znázorněn v grafu č. 8.

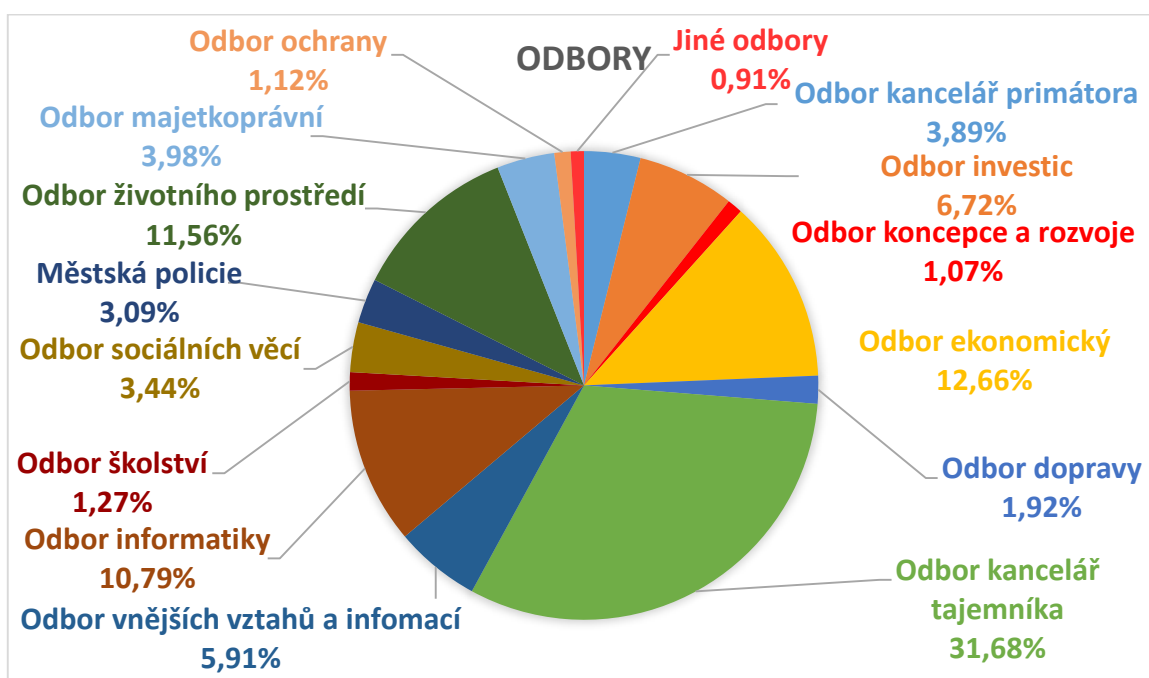
Graf č. 8: Struktura běžných výdajů

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Na Magistrátu města Olomouce existuje 21 odborů, které je třeba financovat a dále je třeba platit Městskou policii Olomouc, která je orgánem města. Z grafu č. 9 je patrné, že nejvíce finančních prostředků potřeboval Odbor kanceláře tajemníka, který polovinu svých prostředků (asi 42 milionů Kč) vyžadoval na provoz, tj. nákup materiálu, nájemné, služby školení a vzdělávání, teplo, elektrická energie, poštovní služby, stravné Magistrátu města Olomouce, nákup ostatních služeb. Další významnou část potřebuje tento odbor na zaplacení budovy „NAMIRO“, kde vynaloží 19 milionů Kč pouze za nájem a dalších skoro 6 milionů na provozní náklady. Druhým nejnákladnějším odborem je Odbor ekonomický (asi 32 milionů Kč), kde největší část je třeba na úroky z přijatých úvěrů a půjček (skoro 30 milionů Kč).

Graf č. 9: Struktura výdajů na odbory ⁷³

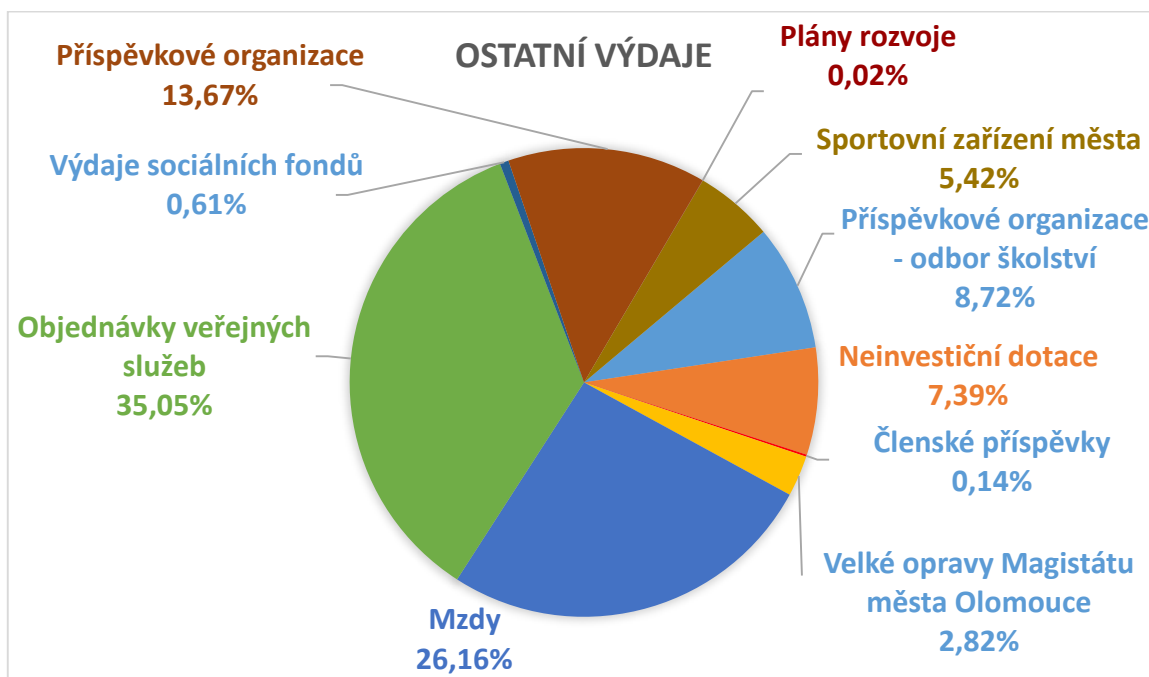

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Ostatní výdaje jsou tvořeny z několika položek, které jsou patrné z grafu č. 10, ve kterém však nejsou uvedena vrácená DPH, která tvoří -12 894,25 tisíc Kč, tj. graf je vytvořen z částky 1.448.524,69 tisíc Kč. Velkou část ostatních výdajů tvoří objednávky veřejných služeb (507 milionů Kč), kde největší částka je poskytnuta na objednávky veřejných služeb Odboru dopravy (325 milionů Kč) za dopravní obslužnost Dopravního podniku města Olomouce, a. s. Druhou největší část tvoří objednávky veřejných služeb Odboru životního prostředí (163 milionů Kč), kde největší část tvoří objednávky služeb od Technických služeb města Olomouce, a. s. (136 milionů Kč). Druhou největší skupinu z ostatních výdajů tvoří mzdy (291 milionů Kč), kde největší podíl jde na platy zaměstnanců Magistrátu města Olomouc (205 milionů Kč). A třetí největší skupinou jsou výdaje na příspěvkové organizace – základní a mateřské školy zřízené statutárním městem Olomouc, kterým město poskytuje neinvestiční příspěvky.

⁷³ Pozn.: Odbory, jejichž náklady jsou nižší než 1 %, jsou v grafu z hlediska přehlednosti zahrnuty pod pojmem „jiné odbory“. Jedná se o tyto odbory – Odbor živnostenský, Odbor interního auditu a kontroly, Odbor agendy řidičů a motorových vozidel, Odbor stavební, Odbor správních činností, Odbor evropských projektů, Odbor právní (vznik k 1. 7. 2015), Odbor památkové péče (vznik k 1. 7. 2015).

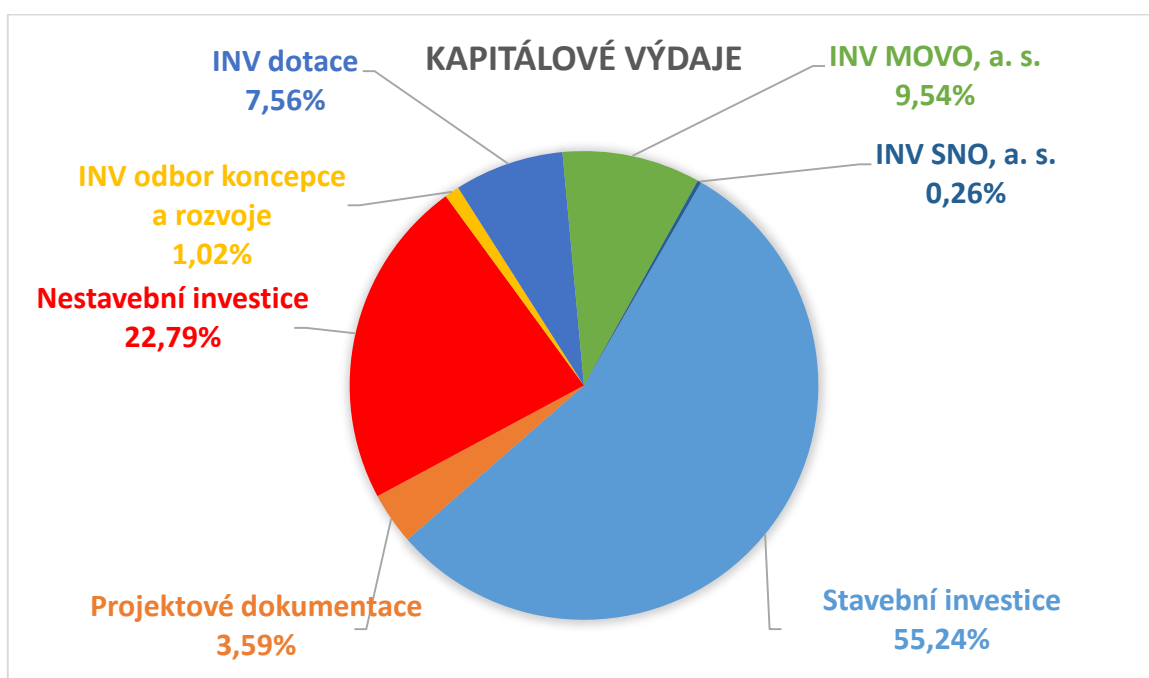
Graf č. 10: Struktura ostatních výdajů

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Podíl kapitálových výdajů je uvedený v grafu č. 11, kde tyto výdaje z největší části tvoří stavební investice (skoro 145 milionů Kč). Položky v stavebních investicích jsou rozděleny podle odborů, do kterých jsou finanční prostředky poskytovány. Do odboru investic je poskytnuto skoro 132 milionů Kč, z nichž jsou poskytovány finance například na překládací stanice odpadů, rekonstrukce vybraných komunikací a kanalizací, obnovu Rozária, Bikepark Olomouc, cyklostezky, dětská hřiště, přechody pro chodce, pro základní a mateřské školy a další akce související s rozvojem města. Další významnou skupinou jsou nestavební investice, kde tyto prostředky byly poskytnuty na překládací stanice odpadu, Centrální informační systém, na pořízení vzduchotechniky v budově „NAMIRO“, překladiště ve Chválkovicích a další.

Graf č. 11: Struktura kapitálových výdajů

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

V tabulce č. 10 je vidět, na co je vynaloženo nejvíce financí. Jak si můžete všimnout, všechny položky jsou pouze z běžných výdajů. Podíl je počítán z částky 1 974 420,61 tisíc Kč.

Tabulka č. 10: Položky tvořící největší část výdajů

Dopravní obslužnost DPMO	10,89 %
Platy zaměstnanců Magistrátu města Olomouce	10,42 %
Moravské divadlo Olomouc	5,25 %
Sběr a svoz komunálních odpadů	2,91 %
Pojistné na sociálním zabezpečení	2,64 %

Zdroj: vlastní zpracování dle materiálů Magistrátu města Olomouce, 2016

Můžeme tedy říci, že největší část finančních prostředků slouží na zajištění dopravy pro občany a další nákladnou složku tvoří platy zaměstnanců Magistrátu města Olomouce, kdy však na výkon státní správy dostává město příspěvek.

4 Návrh na zlepšení hospodaření statutárního města Olomouce

V této části se zaměřím na to, jaké kroky by mohlo město udělat, aby bylo hospodaření města efektivnější.

4.1 Organizační změny

Vzhledem k tomu, že úředníci, kteří pracují na Magistrátu města Olomouce, jsou placeni podle platových tabulek a s přibývajícím praxí jejich plat roste, je vyšší část příjmů dávána na tyto platy. Když se podíváme na tabulku č. 11, zjistíme, jaké skutečné finanční prostředky z rozpočtu města na platy zaměstnance plynou. Jedná se o čisté platy, ve kterých není započítáno pojistné a další výdaje s ním související.

Tabulka 11: Výdaje na platy zaměstnanců Magistrátu města Olomouc za roky 2012-2016

2012	2013	2014	2015	2016
191 199,84 Kč	200 869,63 Kč	201 295,65 Kč	205 726,70 Kč	217 263,00 Kč

(uvedené částky jsou stanoveny v tisících)

Zdroj: vlastní zpracování dle PROXIO-RZPV. Rozklikávací rozpočet města Olomouce. [online]. Marbes consulting, s. r. o., ©2016, datum aktualizace: 29. února 2016 [cit. 15. března 2016]. Dostupné na <<http://rozpočet.olomouc.eu>>

Z tabulky vyplývá, že výdaje na platy zaměstnanců rostou stále víc. Navíc Vláda České republiky schválila navýšení platů státních zaměstnanců o 3 % ⁷⁵, ale nezvýšila dotaci, kterou město dostává na výkon státní právy, takže si město musí najít prostředky, kterými toto zvýšení zaplatí.

Vzhledem k tomu, že tajemník plní úkoly zaměstnavatele, má možnost rozhodovat o pracovním poměru zaměstnanců města. Tajemník obce tedy pověří vedoucí odborů, aby během následujícího půl roku kontrolovali, jestli zaměstnanci v jejich odboru, skutečně plně využívají jejich stanovenou pracovní dobu a jestli nejsou nadbyteční.

⁷⁴ Pozn.: předpokládaná částka za rok 2016

⁷⁵ nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve znění pozdějších předpisů

Pro provedení tohoto průzkumu tajemník zhodnotí situaci na magistrátu a u nadbytečných zaměstnanců rozhodne o skončení služebního poměru.

4.2 Zvýšení sazby místních poplatků

Zákon dává pravomoci městu k tomu, aby si zavádělo a upravovalo místní poplatky. Zastupitelstvo tedy může vydat obecně závaznou vyhláškou, kterou by se zvýšila sazba u místních poplatků.

Město u řady poplatků, které zavádí, nemá stanovenou nejvyšší možnou sazbu, která je pro poplatky možná.

U místního poplatku ze psů zákon stanoví nejvyšší možnou sazbu ve výši 1 500 Kč za jednoho psa za kalendářní rok ⁷⁶, kdy město zavádí obecně závaznou vyhláškou sazbu ve výši 1 000 Kč. Město by tedy mohlo sazbu zvýšit a tím docílit nejen zvýšení příjmů, ale také regulovat množství psů.

Podle zákona o místních poplatcích sazba poplatku za užívání veřejného prostranství činí až 10 Kč za m² za den, kdy za užívání veřejného prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí je možné tuto sazbu zvýšit až na desetinásobek. ⁷⁷ V Olomouci však mají cirkusy stanovenou sazbu 2 Kč za m² za den a lunaparky sazbu, která se pohybuje od 0,50 Kč do 2 Kč za m² za den, což jsou jedny z nejnižších sazeb a vzhledem k tomu, že zákon u těchto zařízení předpokládá jejich zvýšení, museli mít zastupitelé města určité zvláštní důvod pro tuto volbu. Podle dohledaných informací a ze zápisu zastupitelstva města tyto sazby byly převzaty z obecně závazné vyhlášky z roku 1998, což dle mého názoru nemůže vystihovat situaci dříve a nyní.

Poplatek z ubytovací kapacity je zákonem o místních poplatcích stanoven nejvyšší možnou sazbou 6 Kč za každé využití lůžku a den⁷⁸. Město si však ve své obecně závazné vyhlášce stanovilo sazbu pouze 4 Kč. Zvýšením této sazby by se mohla příjmová část rozpočtu zvýšit zhruba o 800 tisíc Kč.⁷⁹

⁷⁶ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších právních předpisů, § 2 odst. 3

⁷⁷ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších právních předpisů, § 4 odst. 4

⁷⁸ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších právních předpisů, § 7 odst. 4

⁷⁹ Pozn.: vypočteno ze skutečného příjmu z místního poplatku z ubytovací kapacity v roce 2015

Další možností by bylo zvýšit poplatek ze vstupného, kdy nejvyšší zákonem dovolená sazba činí 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného.⁸⁰ Statutární město Olomouc si svou obecně závaznou vyhláškou stanovilo 15 %.

Kdyby však došlo ke zvýšení těchto místních poplatků, nemuselo by to mít dobrý vliv na důvěru zastupitelstva města a v příštím volebním období by občané mohli zvolit stranu, která by slibovala snížení poplatků. Tyto prostředky by mohly být využity ke zlepšení sociálních a kulturních služeb města.

4.3 Zadávání prostřednictvím elektronických aukcí

Protože i magistrát musí platit veškeré energie, bylo by vhodné zadat elektronickou aukci za účelem zjistit, jestli není nějaká výhodnější nabídka, která by městu snížila náklady. Tuto cestu může město využít i v případě nákupu kancelářských potřeb a jiných věcí a to za nižší cenu, než u jiných obchodníků.

4.4 Sídlo Magistrátu města Olomouce

Statutární město Olomouc mělo záměr prodat pozemky za účelem vybudování polyfunkčního parkovacího objektu a tento záměr uveřejnilo na úřední desce s tím, že nejvýhodnější nabídku předložila firma NAMIRO, s. r. o. V průběhu se však město rozhodlo, že by chtělo budovu spíše s převahou kanceláří, na základě kterého vyvěsilo nový záměr na svou úřední desku a následně pak s uvedenou firmou uzavřelo smlouvu o nájmu a poté smlouvu o budoucí nájemní smlouvě, ve které se město zavázalo, že doba nájmu bude činit 20 let. Jak je patrné, nebyla zadána veřejná zakázka, který však zadána být měla a výběru vhodného uchazeče tedy nepředcházelo žádné zákonem stanovené zadávací řízení. Kdyby tak město učinilo, mohlo uzavřít výhodnější smlouvu, která by byla pro město hospodárnější.⁸¹

⁸⁰ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších právních předpisů, § 6 odst. 3

⁸¹ JUDr. KUBIŠOVÁ Eva. *Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. j.: S33/2013/VZ-23828/2013/513/KST* [online]. uohs.cz, 5. prosince 2013 [cit. 20. března 2016]. Dostupné na: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-11280.html>

Statutární město Olomouc může vypovědět smlouvu i za 10 let a to v případě, pokud získá do vlastnictví jiné nebytové prostory na území města Olomouc pro výkon své samostatné nebo přenesené působnosti.⁸²

Původně byla sjednána cena ve výši 3 500 Kč/m²/rok, která ale později byla snížena na částku 2 990 Kč za m². Za pronájem vyhrazených prostor budovy nyní město platí 19 milionu Kč za rok a navíc bylo nutné investovat do vzduchotechniky, která nebyla součástí vybavení budovy a to v hodnotě více než 10 milionů Kč. Další investicí do této budovy byla koupě 45 parkovacích míst a to v částce 14 milionů. Město usiluje o koupi lékařské polikliniky, která je v blízkosti magistrátu, aby mohlo dát vypovědět výše zmíněnou smlouvu, a aby mohlo magistrát přestěhovat na toto místo. Vzhledem ke stavu budovy bude nutná rozsáhlá rekonstrukce, která bude vyžadovat velké množství finančních prostředků.

Podle mého názoru byla chyba uzavřít smlouvu s firmou NAMIRO, s. r. o., protože jsou za pronájem vynakládány vysoké finanční prostředky a navíc město prodává budovy ve svém vlastnictví, aby mělo na tento nájem. Navíc až uplyne doba nájemní smlouvy, tak nebudou mít ani budovy, do kterých by se mohl magistrát přesunout, ani finanční prostředky. I když je zde přece jen nějaká naděje, protože město má s firmou uzavřenou předkupní smlouvu, takže v případě, že firma bude chtít prodat tuto budovu, je povinna ji nabídnout jako první statutárnímu městu Olomouc, nedá se ovšem říct, jaká cena bude stanovena.

V tomto případě Magistrát města Olomouce nejednal s péčí řádného hospodáře. Hodnota budovy je zhruba 400 milionů Kč⁸³, kdy město dá za 20 let na nájemném 380 milionů Kč, což je skoro hodnota budovy. Město firmě prodalo pozemek, na kterém nyní stojí budova firmy NAMIRO, s. r. o., za 7,5 milionů Kč, který si mohlo ponechat a vystavět na něm svou budovu, kterou by tedy vlastnilo celou a vlastnilo by i veškerá parkovací místa, která by si město nemuselo následně kupovat, a z parkování občanů

⁸² *Nájemní smlouva mezi statutárním městem Olomouc a firmou NAMIRO, s. r. o.* [online]. olomouc.eu, 5. prosince 2013 [cit. 20. března 2016]. Dostupné na:

<https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZXMvUMWZw61sb2hhIjMSNLI2IC0gbsOhamVtbsOtlHNtbG91dmEucGRm&id=2013060309500766100016887&den=20130619&stav=upravene>

⁸³ POLÁČEK, Michal. *Čas potvrdil kritiku Namira. Nájem městu nevyhovuje, parkoviště neláká* [online]. idnes.cz, 5. června 2015 [cit. 30. března 2016]. Dostupné na: <http://olomouc.idnes.cz/sliby-politiku-o-kontroverznim-budove-namiro-v-olomouci-neplati-pym-/olomouc-zpravy.aspx?c=A150528_2165850_olomouc-zpravy_mip>

by městu plynula také část příjmů. Dále se v nynější budově nachází 13 bytů a komerční prostory, ze kterých by případně také mohly plynout příjmy do rozpočtu města.

Proto by bylo vhodné si vystavět vlastní budovu magistrátu, která by byla ve výlučném vlastnictví města. Dejme tomu, že by si město mělo na novou budovu vzít úvěr 400 milionů Kč a úrok bude činit 2,5 %, tj. 10 milionů Kč, tedy dohromady 510 milionů Kč a bude ji splácet 30 let, což je za rok 17 milionů Kč a sjednají si odklad úvěru o 7 let, což vychází na rok 2023, kdy v tomto roce by statutární město Olomouc mohlo vypovědět smlouvu a mohlo se nastěhovat do nově zřízené budovy. Neplatil by se už nájem firmě NAMIRO, s. r. o. ve výši 19 milionů Kč za rok, ale platila by se splátka úvěru ve výši 17 milionů Kč, sice až do roku 2053, ale s tím předpokladem, že budova zůstane ve vlastnictví města.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem v samém úvodu charakterizovala pojmy územní samospráva a obec, protože orgány obce zabezpečují přijímání rozpočtu a případné úpravy v něm. V druhé kapitole jsem se zaměřila na zásady, pojmy a postupy, které jsou používány při sestavování, přijímání, hospodaření a následné kontrole, a které jsem popsala, aby došlo k představě, jaké kroky musí obec udělat.

Ve třetí kapitole jsem popsala konkrétní rozpočet statutárního města Olomouce, kde jsem analyzovala příjmy a výdaje a především jsem pochopila jejich vzájemný vztah, kdy běžné příjmy by měly být poskytovány na běžné výdaje a jsou zde poskytovány i transfery ze státního rozpočtu, které musí být v některých případech poskytnuty na konkrétní účel.

V poslední kapitole jsem se věnovala návrhům, jak by město mohlo zlepšit své hospodaření. Stanovila jsem i varianty, které se spíše týkají ekonomického hlediska, protože podle mého názoru je důležité se jimi zabývat nejen z pohledu finančního, jelikož to, jak město nakládá se svými prostředky, může zásadně ovlivnit fungování města a spokojenost jeho občanů.

Během psaní této bakalářské práce jsem nahlédla do priorit při poskytování finančních prostředků, z nichž je sice většina určena na chod magistrátu a města jako takového, ale také je zde část finančních prostředků určena na obnovu a opravy města.

Před zpracováním bakalářské práce jsem si nebyla jistá, zda město pro své občany dělá dostatek, ale díky tomu, že jsem si řádně prostudovala hospodaření města, mohu říci, že až na několik sporných akcí, u kterých jde spíše o etický, než právní problém, pro nás město dělá vše, co je v jeho možnostech. Ať už se to týká naší bezpečnosti – zřizování přechodů a nové cyklostezky, našich potomků – rekonstrukce a zateplení škol, podpory sportu – bikepark, rozvoje dopravní obslužnosti – nová tramvajová trať, prostoru pro odpočinek – obnova Rozárie, či dopravy – oprava komunikací a mostů.

Tato práce pro mě byla přínosná a mohla by být i pro občany města Olomouce, jelikož málo kdo má čas studovat zákony a díky této práci získají souhrn informací o rozpočtu obecně a podrobnosti týkající se rozpočtu statutárního města Olomouc na rok 2015.

Je těžké vyhovět všem požadavkům, jelikož příjmy města jsou omezené, a pokud to není nutné, není podle mého názoru řešením přijímat zbytečné úvěry a půjčky. Statutární město Olomouc v současné době dluží něco přes 2 miliardy Kč a ze všech přijatých půjček a úvěrů poslední splátku úvěru zaplatí až v roce 2039.⁸⁴ Proto je tedy důležité si naplánovat, takové příjmy, aby bylo město schopno splácet dluhy a nemuselo si v příštích letech půjčovat další finanční prostředky.

Na základě podložených údajů mohu závěrem své práce konstatovat, že statutární město Olomouc v roce 2015 hospodařilo, na rozdíl od předchozích let⁸⁵, s péčí řádného hospodáře. Toto zjištění je tedy odpovědí na otázku, kterou jsem si vytyčila za cíl své bakalářské práce.

⁸⁴ VIČAROVÁ, V., KOTELENSKÁ, J., DOKOUPILOVÁ, J. *Návrh střednědobého rozpočtového výhledu na rok 2015-2016* [online]. olomouc.eu, 2014 [cit. 30. března 2016]. Dostupné na: <<https://www.olomouc.eu/samosprava/zastupitelstvo-mesta/zasedani-zastupitelstva/materialy/usneseni/2014041514282428700016879/20140505/upravene>>

⁸⁵ viz kapitola 4.4 - Sídlo Magistrátu města Olomouce

Seznam použité literatury

Literatura

BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 6., upr. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. 552 s.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 297 s.

PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 238 s.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s.

RADVAN, Michal. *Místní daně*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 243 s.

Zákony a vyhlášky

ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

ústavní zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 491/2001 Sb., o volbách zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů

zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších právních předpisů

zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších právních předpisů

vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 4/2014, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 8/2010, o místním poplatku ze psů, ve znění pozdějších právních předpisů

obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 9/2010, o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, ve znění pozdějších právních předpisů

obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 11/2010, o místním poplatku ze vstupného, ve znění pozdějších právních předpisů

obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 12/2010, o místním poplatku z ubytovací kapacity, ve znění pozdějších právních předpisů

obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 10/2010, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, ve znění pozdějších právních předpisů

obecně závazná vyhláška statutárního města Olomouce č. 9/2009, o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí na územní města Olomouce, ve znění pozdějších právních předpisů

nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje, e-mail

PROXIO-RZPV. Rozklikávací rozpočet města Olomouce. *Rozpočet města Olomouce pro rok 2015*. [online]. Marbes consulting, s. r. o., ©2016, datum aktualizace: 31. prosince 2015 [cit. 15. března 2016]. Dostupné na: <<http://rozpocet.olomouc.eu/#!/SouhrnPage/idPlanVerze=16&obdobi=SKUTECNOST>>

PROXIO-RZPV. *Rozklikávací rozpočet města Olomouce*. [online]. Marbes consulting, s. r. o., ©2016, datum aktualizace: 29. února 2016 [cit. 15. března 2016]. Dostupné na <<http://rozpocet.olomouc.eu>>

SEDLÁKOVÁ Gabriela. *Zápis z 2. zasedání zastupitelstva města Olomouce konané dne 22. prosince 2014* [online]. olomouc.eu, 30. prosince 2014 [cit. 22. února 2016]. Dostupné na: <http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/15_15264/002-zmo-20141222-zapis.cs.pdf>

JUDr. KUBIŠOVÁ Eva. *Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. j.: S33/2013/VZ-23828/2013/513/KST* [online]. uohs.cz, 5. prosince 2013 [cit. 20. března 2016]. Dostupné na: <<https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-11280.html>>

VIČAROVÁ, V., KOTELENSKÁ, J., DOKOUPILOVÁ, J. *Návrh střednědobého rozpočtového výhledu na rok 2015-2016* [online]. olomouc.eu, 2014 [cit. 30. března 2016]. Dostupné na: <<https://www.olomouc.eu/samosprava/zastupitelstvo-mesta/zasedani-zastupitelstva/materialy/usneseni/2014041514282428700016879/20140505/upravene>>

POLÁČEK, Michal. *Čas potvrdil kritiku Namira. Nájem městu nevyhovuje, parkoviště neláká* [online]. idnes.cz, 5. června 2015 [cit. 30. března 2016]. Dostupné na: <http://olomouc.idnes.cz/sliby-politiku-o-kontroverznim-budove-namiro-v-olomouci-neplati-pym-/olomouc-zpravy.aspx?c=A150528_2165850_olomouc-zpravy_mip>

Nájemní smlouva mezi statutárním městem Olomouc a firmou NAMIRO, s. r. o. [online]. olomouc.eu, 5. prosince 2013 [cit. 20. března 2016]. Dostupné na: <https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZXMvUMWZw61sb2hhIMSNLiA2IC0gbsOhamVtbsOtlHNtbG91dmEucGRm&id=2013060309500766100016887&den=20130619&stav=upravene>

Materiály poskytnuté Magistrátem města Olomouce, 2016 [prostřednictvím e-mailu od Jaroslavy Kotelenské, vedoucí oddělení rozpočtu a finanční strategie ze dne 23. března 2016]

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na rozpočet statutárního města Olomouce. V samém úvodu je vylíčena charakteristika územní samosprávy a obce. Dále se v této práci zabývám rozpočtem obce, kde jsem vymezila základní pojmy a postupy, které se týkaly rozpočtu obce. Ve třetí části jsem se zabývala rozpočtem Statutárního města Olomouce na rok 2015, kde jsem analyzovala příjmy a výdaje. V poslední části jsou stanoveny návrhy na to, jak by město mohlo zlepšit své hospodaření. Cílem této bakalářské práce bylo odpovědět na otázku, zda město statutárního města Olomouce hospodář s péčí řádného hospodáře.

Abstract

Bachelor thesis is focused on the budget of the Chartered town of Olomouc. In the introduction is portrayed characteristics of local government and municipalities. Furthermore, this work deals with the municipal budget, where I outlined the basic concepts and procedures related to the municipal budget. In the third part, I dealt with the budget of the Chartered town of Olomouc for 2015, where I was analyzing revenues and expenses. The last section contains suggestions on how the town could improve its financial results. The aim of this thesis was to answer the question of whether the Chartered town of Olomouc acts with due managerial care.

Klíčová slova

Rozpočtové právo, územní samospráva, obec, obecní rozpočet, rozpočtové zásady, rozpočtový proces, rozpočtová skladba, příjmy, výdaje, závěrečný účet, statutární město Olomouc.

Key words

Budget law, local government, municipality, municipal budget, budget principles, budget adoption process, budget structure, revenues, expenses, final account, the Chartered town Olomouc.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Příklad druhového třídění	20
Tabulka č. 2: Třídy druhového členění	20
Tabulka č. 3: Příklad odvětvového třídění	21
Tabulka č. 4: Skupinky odvětvového třídění	21
Tabulka č. 5: Záznamové jednotky konsolidačního třídění	22
Tabulka č. 6: Bilance příjmů a výdajů schváleného rozpočtu, upraveného rozpočtu a skutečným čerpáním	30
Tabulka č. 7: Rozdíl mezi schválenými příjmy a skutečnými příjmy	30
Tabulka č. 8: Položky tvořící největší část příjmů	37
Tabulka č. 9: Rozdíl mezi schválenými výdaji a skutečnými výdaji	38
Tabulka č. 10: Položky tvořící největší část výdajů	42
Tabulka 11: Výdaje na platy zaměstnanců Magistrátu města Olomouc za roky 2012-2016	43

Seznam grafů

Graf č. 1: Struktura příjmů	31
Graf č. 2: Struktura poplatků v příjmové části rozpočtu	33
Graf č. 3: Struktura daní v příjmové části rozpočtu	34
Graf č. 4: Struktura nedaňových příjmů v příjmové části rozpočtu	35
Graf č. 5: Struktura přijatých neinvestičních transferů v příjmové části rozpočtu	36
Graf č. 6: Struktura přijatých investičních transferů v příjmové části rozpočtu	37
Graf č. 7: Struktura výdajů	38
Graf č. 8: Struktura běžných výdajů	39
Graf č. 9: Struktura výdajů na odbory	40
Graf č. 10: Struktura ostatních výdajů	41
Graf č. 11: Struktura kapitálových výdajů	42